Šis dokumentas yra skirtas tik informacijai, ir institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį

►**B**

TARYBOS DIREKTYVA

1971 m. kovo 1 d.

dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių motorinių transporto priemonių galinio vaizdo veidrodžius, suderinimo

(71/127/EEB)

(OL L 68 , 22.3.1971, p. 1)

iš dalies keičiamas:

		Oficialusis leidinys		
		Nr.	puslapis	data
►**M1**	Komisijos Direktyva 79/795/EEB 1979 m. liepos 20 d.	L 239	1	22.9.1979
►**M2**	Komisijos direktyva 85/205/EEB 1985 m. vasario 18 d.	L 90	1	29.3.1985
►**M3**	Komisijos direktyva 86/562/EEB 1986 m. lapkričio 6 d.	L 327	49	22.11.1986
►**M4**	Tarybos direktyva 87/354/EEB 1987 m. birželio 25 d.	L 192	43	11.7.1987
►**M5**	Komisijos Direktyva 88/321/EEB 1988 m. gegužės 16 d.	L 147	77	14.6.1988

iš dalies keičiamas:

►**A1**	Danijos, Airijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės stojimo aktas	L 73	14	27.3.1972
►**A2**	Graikijos stojimo aktas	L 291	17	19.11.1979
►**A3**	Ispanijos ir Portugalijos stojimo aktas	L 302	23	15.11.1985
►**A4**	Austrijos, Švedijos ir Suomijos stojimo aktas	C 241	21	29.8.1994
►**A5**	AKTAS dėl Čekijos Respublikos, Estijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos stojimo sąlygų ir sutarčių, kuriomis yra grindžiama Europos Sąjunga, pritaikomųjų pataisų	L 236	33	23.9.2003

▼B

TARYBOS DIREKTYVA

1971 m. kovo 1 d.

dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių motorinių transporto priemonių galinio vaizdo veidrodžius, suderinimo

(71/127/EEB)

EUROPOS BENDRIJŲ TARYBA,

atsižvelgdama į Europos ekonominės bendrijos steigimo sutartį, ypač jos 100 straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ([1]),

atsižvelgdama į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ([2]),

kadangi techniniai reikalavimai, kuriuos motorinės transporto priemonės privalo atitikti pagal nacionalinės teisės normas, *inter alia*, siejasi su jų galinio vaizdo veidrodžiais;

kadangi šie reikalavimai pavienėse valstybėse narėse skiriasi; kadangi dėl to būtina, kad visos valstybės narės arba papildytų, arba vietoje galiojančių jose nuostatų priimtų vienodus reikalavimus ypač siekdamos, kad EEB tipo patvirtinimo tvarka, kuri buvo svarstoma 1970 m. vasario 6 d. Tarybos direktyvoje dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių motorinių transporto priemonių ir jų priekabų tipo patvirtinimą, suderinimo ([3]), galėtų būti taikoma kiekvienam transporto priemonės tipui;

kadangi galinio vaizdo veidrodžių taisyklėse turėtų būti nustatyti ne tik tų veidrodžių pritvirtinimo prie transporto priemonių reikalavimai, bet ir tų įtaisų konstrukcijos reikalavimai;

kadangi galinio vaizdo veidrodžių tipo patvirtinimo suderinta tvarka leidžia kiekvienai valstybei narei patikrinti, ar laikomasi bendrųjų konstrukcijos ir patikros reikalavimų bei tas išvadas pranešti kitoms valstybėms narėms, joms nusiunčiant kiekvienam galinio vaizdo veidrodžio tipui užpildytą sudedamosios dalies tipo patvirtinimo liudijimo kopiją; kadangi visiems pagal patvirtinto tipo reikalavimus pagamintiems veidrodžiams uždėjus EEB sudedamosios dalies tipo patvirtinimo ženklą, tų veidrodžių nereikia techniškai patikrinti kitose valstybėse narėse,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

1. Visos valstybės narės patvirtina kiekvieną galinio vaizdo veidrodžio, kuris atitinka ►**M2** II priedą ◄ skirsnyje nustatytus konstrukcijos ir patikros reikalavimus, tipą.

2. Tipo patvirtinimą suteikusi valstybė narė imasi būtinų priemonių, kad būtų patikrinta, ar produkcijos pavyzdžiai atitinka patvirtinto tipo reikalavimus, jeigu tą būtina padaryti ir, jeigu reikia, bendradarbiaudama su kitų valstybių narių kompetentingomis institucijomis. Tokios patikros atliekamos rengiant patikrinimus vietose.

2 straipsnis

Valstybės narės kiekvieno galinio vaizdo veidrodžio tipo, kurį jos patvirtina pagal 1 straipsnį, gamintojui arba jo įgaliotajam atstovui išduoda EEB tipo patvirtinimo ženklą, kurio pavyzdys nurodytas ►**M2** II priedo 2 priedėlį ◄.

Valstybės narės imasi visų atitinkamų priemonių neleisti, kad būtų naudojami ženklai, dėl kurių pagal 1 straipsnį patvirtinto tipo galinio vaizdo veidrodį būtų galima supainioti su kitais veidrodžiais.

([1]) OL C 160, 1969 12 18, p. 7.
([2]) OL C 48, 1969 4 16, p. 16.
([3]) OL L 42, 1970 2 23, p. 1.

▼B

3 straipsnis

1. Jokia valstybė narė negali uždrausti pateikti į rinką galinio vaizdo veidrodžių dėl priežasčių, susijusių su jų konstrukcija arba taikymo būdu, jeigu tie veidrodžiai turi EEB tipo patvirtinimo ženklą.

2. Vis dėlto ta nuostata valstybei narei leidžia tokias priemones taikyti EEB tipo patvirtinimo ženklą turintiems galinio vaizdo veidrodžiams, kurie, atsižvelgiant į jų konstrukciją, neatitinka patvirtinto eksperimentinio pavyzdžio reikalavimų.

Ta valstybė nedelsdama praneša kitoms valstybėms narėms ir Komisijai apie priemones, kurių ji ėmėsi, ir nurodo tokio sprendimo priežastis. Taip pat taikomos 5 straipsnio nuostatos.

▼M1

Tariama, kad šio straipsnio 1 dalyje apibrėžto patvirtinto tipo reikalavimų nesilaikoma, jeigu nesilaikoma ►M2 II priedą ◄ skyriaus reikalavimų.

▼B

4 straipsnis

Kiekvienos valstybės narės kompetentingos institucijos per mėnesį kitų valstybių narių kompetentingoms institucijoms nusiunčia tipo patvirtinimo liudijimų, užpildytų kiekvienam galinio vaizdo veidrodžio tipui, kurį jos patvirtina arba atsisako patvirtinti, kopiją.

5 straipsnis

1. Jeigu EEB tipo patvirtinimą suteikusi valstybė narė nustato, kad tam tikras galinio vaizdo veidrodžių, turinčių tokį patį EEB tipo patvirtinimo ženklą, skaičius neatitinka tipo, kurį ta valstybė narė yra patvirtinusi, reikalavimų, ji imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad produkcijos pavyzdžiai atitiktų patvirtinto tipo reikalavimus. Tos valstybės kompetentingos institucijos pataria kitų valstybių narių kompetentingoms institucijoms, kokių imtis priemonių, kurias, jeigu nustatytų reikalavimų nuosekliai nesilaikoma, galima griežtinti EEB tipo patvirtinimą paskelbiant netekusiu galios. Pirmiau minėtos institucijos imasi tokių pačių priemonių, jeigu kitos valstybės narės kompetentingos institucijos joms praneša apie tokį nustatytų reikalavimų nesilaikymą.

2. Kompetentingos valstybių narių institucijos per mėnesį vienos kitoms praneša apie visus EEB tipo patvirtinimus, kurie paskelbti netekusiais galios, ir nurodo tokios priemonės taikymo priežastis.

3. Jeigu EEB tipo patvirtinimą suteikusi valstybė narė neatitikties pranešimą, kuris jai buvo įteiktas, užginčija, suinteresuotosios valstybės narės siekia išspręsti ginčą. Pranešama Komisijai, kuri, jeigu reikia, surengia atitinkamus pasitarimus, kad ginčas būtų išspręstas.

6 straipsnis

Pagal nuostatas, nustatytas įgyvendinant šią direktyvą, priimant bet kokį sprendimą atsisakyti galinio vaizdo veidrodžiui suteikti tipo patvirtinimą arba tokį patvirtinimą paskelbti netekusiu galios, ar uždrausti tą tipą naudoti, nurodomos išsamios tokio sprendimo priežastys. Apie tokį sprendimą pranešama suinteresuotai šaliai, kuri kartu informuojama apie savo teisių gynimo būdus pagal valstybėse narėse galiojančius įstatymus ir apie laikotarpius, per kuriuos leidžiama tais savo teisių gynimo būdais pasinaudoti.

▼M2

7 straipsnis

1. Nuo 1985 m. spalio 1 d. dėl priežasčių, susijusių su galinio vaizdo veidrodžiais, valstybės narės negali:

a) — atsisakyti suteikti transporto priemonės EEB tipo patvirtinimą, išduoti Direktyvos 70/156/EEB 10 straipsnio 1 dalies trečiojoje įtraukoje nurodytą dokumentą ar suteikti nacionalinį tipo patvirtinimą, arba

▼M2

— uždrausti pradėti eksploatuoti tas transporto priemones,

jei šio tipo transporto priemonės ar transporto priemonių galinio vaizdo veidrodžiai atitinka šios direktyvos reikalavimus;

b) — atsisakyti suteikti galinio vaizdo veidrodžio EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimą ar nacionalinį tipo patvirtinimą, jei tie galinio vaizdo veidrodžiai atitinka šios direktyvos nuostatas, arba

— uždrausti pateikti į rinką galinio vaizdo veidrodžius, ant kurių yra EEB tipo patvirtinimo ženklas, suteiktas pagal šios direktyvos reikalavimus.

2. Nuo 1986 m. spalio 1 d. valstybės narės:

a) — neišduoda Direktyvos 70/156/EEB 10 straipsnio 1 dalies trečiojoje įtraukoje nurodyto dokumento, jei transporto priemonės tipo galinio vaizdo veidrodžiai neatitinka šios direktyvos nuostatų,

— gali atsisakyti suteikti transporto priemonės tipo nacionalinį tipo patvirtinimą, jei galinio vaizdo veidrodžiai neatitinka šios direktyvos nuostatų;

b) — nesuteikia galinio vaizdo veidrodžio tipo EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo, jei tas veidrodis neatitinka šios direktyvos nuostatų,

— gali atsisakyti suteikti galinio vaizdo veidrodžio tipo nacionalinį sudėtinės dalies tipo patvirtinimą, jei tas veidrodis neatitinka šios direktyvos nuostatų.

3. Nuo 1988 m. spalio 1 d. valstybės narės gali uždrausti pradėti eksploatuoti transporto priemones, išskyrus nurodytąsias III priedo 2.1.3 punkte, kurių galinio vaizdo veidrodžiai neatitinka šios direktyvos nuostatų.

Nuo 1992 m. spalio 1 d. valstybės narės gali uždrausti pradėti eksploatuoti III priedo 2.1.3 punkte nurodytas transporto priemones, kurių galinio vaizdo veidrodžiai neatitinka šios direktyvos nuostatų. Jos taip pat gali uždrausti pateikti į rinką galinio vaizdo veidrodžius, neturinčius pagal šios direktyvos reikalavimus suteikto tipo patvirtinimo ženklo.

▼A1

7a straipsnis

Jokia valstybė narė negali atsisakyti vykdyti arba uždrausti transporto priemonės pardavimą, registraciją, eksploataciją arba naudojimą dėl priežasčių, susijusių su jos užpakalinio vaizdo veidrodžiais, jei jie atitinka priedų reikalavimus.

▼B

8 straipsnis

Šioje direktyvoje „transporto priemonė” – tai bet kokia transporto priemonė, skirta naudoti kelyje, su kėbulu arba be jo, turinti bent keturis ratus, kurios maksimalus konstrukcinis greitis viršija 25 km/h, bei jos priekabos, išskyrus transporto priemones, važiuojančias bėgiais, žemės ūkio traktorius ir mechanizmus bei viešosios paskirties transporto priemones.

9 straipsnis

Būtini pakeitimai, kad I, II ir III priedų reikalavimai būtų sutvarkyti taip, jog būtų atsižvelgta į technikos pažangą, priimami pagal 1970 m. vasario 6 d. direktyvos dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių motorinių transporto priemonių ir jų priekabų tipo patvirtinimą, suderinimo, 13 straipsnyje nustatytą tvarką.

10 straipsnis

1. Valstybės narės priima nuostatas, kurios, įsigaliojusios per 18 mėnesių nuo paskelbimo apie šią direktyvą dienos, įgyvendina šią direktyvą ir apie tai nedelsdamos praneša Komisijai.

▼B

2. Valstybės narės užtikrina, kad pagrindinių nacionalinių įstatymų nuostatų tekstai, kuriuos jos priima šios direktyvos taikymo srityje, būtų perduoti Komisijai.

11 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

▼**M2**

I PRIEDAS

APIBRĖŽIMAI

1. „Galinio vaizdo veidrodis” – tai bet koks įtaisas, išskyrus sudėtingas optines sistemas, tokias kaip periskopai, skirtas užtikrinti aiškų galinį ir šoninį III priedo 5 punkte apibrėžto regėjimo lauko vaizdą.

2. „Vidinis galinio vaizdo veidrodis” – tai 1 punkte apibrėžtas įtaisas, kurį galima įrengti transporto priemonės keleivių salone.

3. „Išorinis galinio vaizdo veidrodis” – tai 1 punkte apibrėžtas įtaisas, kurį galima pritvirtinti prie transporto priemonės išorinio paviršiaus.

4. „Galinio vaizdo apžvalgos veidrodis” – tai kito nei 1 punkte apibrėžtasis tipo galinio vaizdo veidrodis, kurį galima įrengti transporto priemonės viduje ar išorėje, skirtas užtikrinti regėjimo laukų, kuriems netaikomas III priedo 5 punkto apibrėžimas, vaizdą.

5. „Galinio vaizdo veidrodžio tipas” – tai įtaisai, iš esmės nesiskiriantys, atsižvelgiant į šias svarbiausias charakteristikas:

5.1. galinio vaizdo veidrodžio atspindimojo paviršiaus matmenys ir kreivio spindulys;

5.2. galinio vaizdo veidrodžių, įskaitant sujungimo su kėbulu, dizainas, forma ar medžiagos.

6. „Galinio vaizdo veidrodžio klasė” – tai visi įtaisai, turintys vieną arba daugiau bendrų techninių charakteristikų ar funkcijų. Jie klasifikuojami taip:

I klasė:	vidiniai galinio vaizdo veidrodžiai, teikiantys III priedo 5.2 punkte apibrėžtą regėjimo lauką.
II ir III klasė:	„pagrindiniai” galinio matymo veidrodžiai, teikiantys III priedo 5.3 punkte apibrėžtą regėjimo lauką.
IV klasė:	„sferiniai” išoriniai galinio vaizdo veidrodžiai, teikiantys III priedo 5.4 punkte apibrėžtą regėjimo lauką.
V klasė:	„artimojo vaizdo” išoriniai galinio vaizdo veidrodžiai, teikiantys III priedo 5.5 punkte apibrėžtą regėjimo lauką.

7. „r” – tai šio priedo 1 priedėlio 2 punkte pateiktu metodu išmatuotas viso atspindimojo paviršiaus kreivio spindulių vidurkis;

8. „Pagrindiniai kreivio spinduliai viename atspindimojo paviršiaus taške (r_i)” – tai 1 priedėlyje apibrėžtu prietaisu apskaičiuotos reikšmės, gautos išmatavus atspindimojo paviršiaus lanką, kuris eina per to paviršiaus centrą lygiagrečiai II priedo 2.2.1 punkte apibrėžtam b segmentui, ir lanką, kuris yra to segmento statmuo.

9. „Kreivio spindulys viename atspindimojo paviršiaus taške (r_p)” – tai r_i ir r'_i kreivių pagrindinių spindulių aritmetinis vidurkis, t. y.

$$r_p = \frac{r_i + r'_i}{2}$$

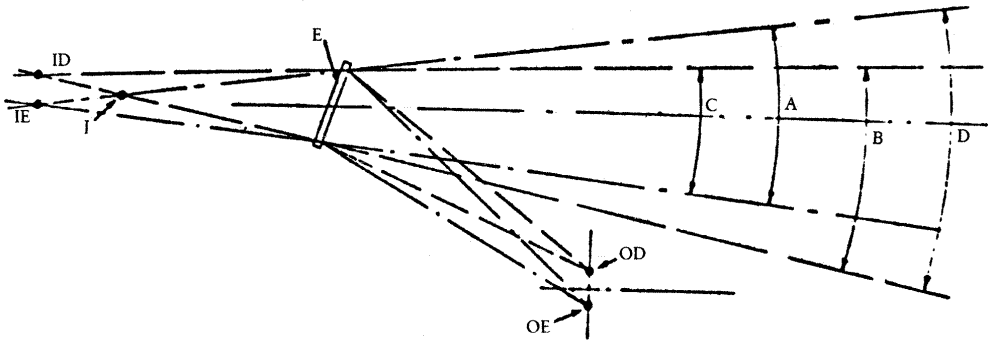
10. „Atspindimojo paviršiaus centras” – tai atspindimojo paviršiaus matomo ploto centras.

11. „Galinio vaizdo veidrodžio sudedamųjų dalių kreivio spindulys” – tai rato, kuris yra panašiausias į atitinkamos dalies išlinkį, lanko „c” spindulys.

12. „Vairuotojo akių vieta” – tai du taškai, tarp kurių yra 65 mm atstumas, esantys 635 mm vertikaliai virš šio priedo 2 priedėlyje apibrėžto vairuotojo sėdynės R taško. Tuos taškus jungianti tiesi linija yra statmena vertikaliai išilginei vidurinei transporto priemonės linijai. Du akių taškus jungiančios atkarpos centras yra vertikalioje išilginėje plokštumoje, kuri turi kirsti transporto priemonės gamintojo nustatytą vairuotojo sėdėjimo vietos centrą.

13. „Abiakis aplinkos regėjimas” – tai visas regėjimo laukas, gaunamas kairiosios ir dešiniosios akies vienaakį regėjimą uždėjus vieną ant kito (žr. toliau pateiktą brėžinį).

▼**M2**

E	vidinis galinio vaizdo veidrodis
OD OE	vairuotojo akių vietos
ID IE	virtualusis viena akimi matomas vaizdas
I	virtualusis abiakis vaizdas
A	kairiosios akies regėjimo kampas
B	dešiniosios akies regėjimo kampas
C	abiakis regėjimo kampas
D	abiakis aplinkos regėjimo kampas

14. „Transporto priemonės tipas, atsižvelgiant į galinio vaizdo veidrodžius" – tai transporto priemonės, kurios yra identiškos, atsižvelgiant į šias pagrindines savybes:

14.1. kėbulo ypatybės, mažinančios regėjimo lauką;

14.2. R taško koordinatės;

14.3. privalomųjų ir neprivalomųjų (jei įrengti) galinio vaizdo veidrodžių nustatytosios vietos ir tų veidrodžių tipai.

15. „M_1, M_2, M_3, N_1, N_2, N_3 kategorijų transporto priemonės" – tai apibrėžtosios Direktyvos 70/156/EEB I priede.

▼M2

I priedo 1 priedėlis

GALINIO VAIZDO VEIDRODŽIO ATSPINDIMOJO PAVIRŠIAUS „r” KREIVIO SPINDULIO NUSTATYMO TVARKA

1. MATAVIMAI

1.1. **Įranga**

Naudojamas 1 priešinyje aprašytasis sferometras.

1.2. **Matavimo taškai**

1.2.1. Pagrindiniai kreivio spinduliai matuojami trijuose taškuose, esančiuose kuo arčiau trečdalio, pusės ir dviejų trečdalio atstumo išilgai atspindimojo paviršiaus lanko, kuris kerta to paviršiaus centrą ir yra lygiagretus b segmentui, arba lanko, kuris kerta jam statmeno atspindimojo paviršiaus centrą, jei pastarasis lankas yra ilgesnis.

1.2.2. Kai dėl atspindimojo paviršiaus dydžio neįmanoma išmatuoti matmenų šio priedo 8 punkte nurodytomis kryptimis, už bandymus atsakingas techninių apžiūrų centras tuos matmenis šiame taške gali matuoti dviem statmenai esančiomis kryptimis, kurios yra kiek įmanoma artimesnės pirmiau aprašytosioms.

2. „r” KREIVIO SPINDULIO APSKAIČIAVIMAS

Milimetrais išreikštas „r” apskaičiuojamas pagal šią formulę:

$$r = \frac{r_{p1} + r_{p2} + r_{p3}}{3}$$

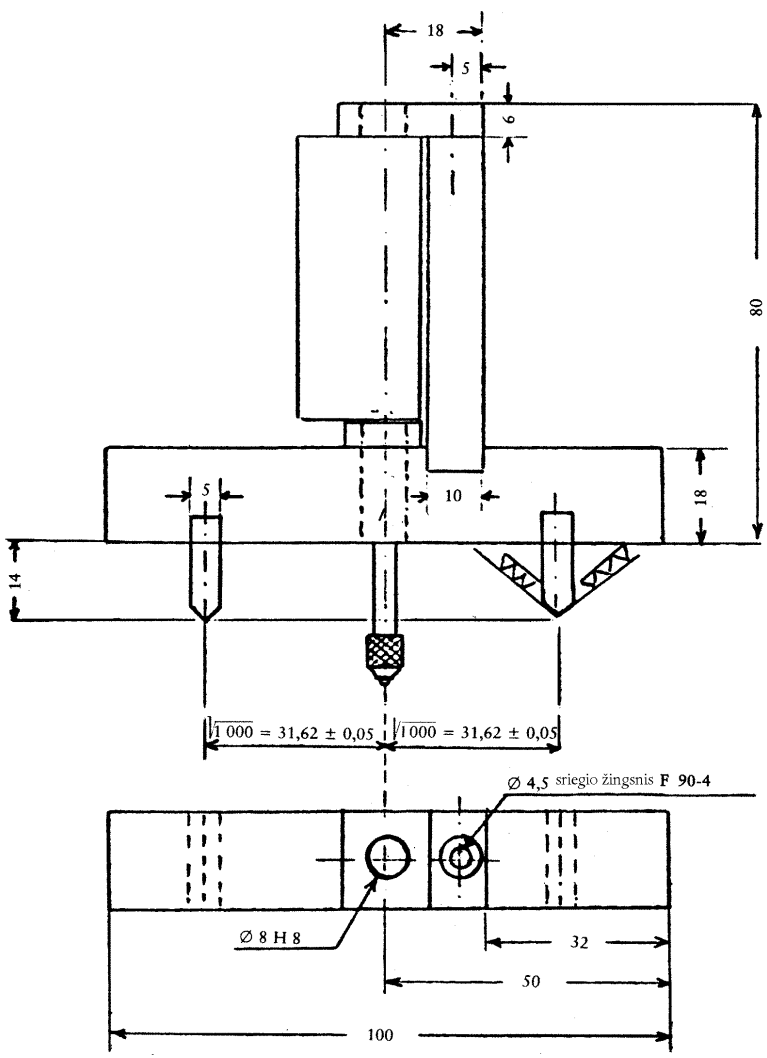
čia:

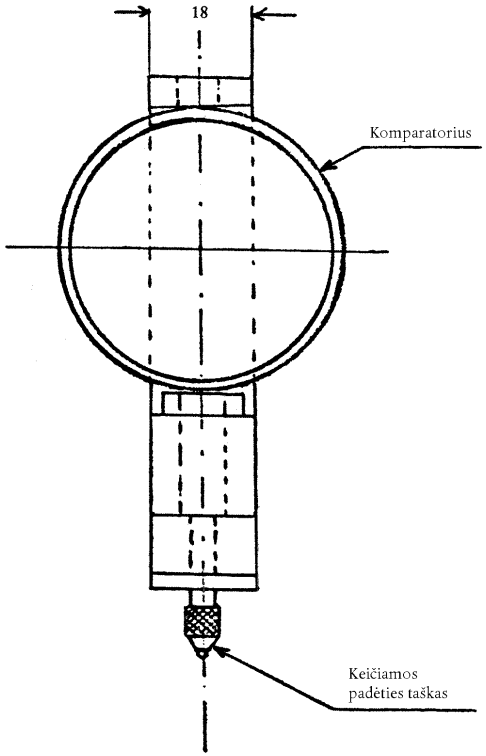
r_{p1} = tai kreivio spindulys pirmajame matavimo taške,

r_{p2} = tai kreivio spindulys antrajame matavimo taške,

r_{p3} = tai kreivio spindulys trečiajame matavimo taške.

▼M2

[▽]

1 paveikslas

▼**M2**

I priedo 2 priedėlis

H TAŠKO NUSTATYMO BEI R IR H TAŠKŲ SANTYKINIŲ PADĖČIŲ PATIKRINIMO TVARKA

Taikomos Direktyvos 77/649/EEB III priedo atitinkamos dalys.

▼M2

II PRIEDAS

GALINIO VAIZDO VEIDRODŽIŲ DIZAINO SPECIFIKACIJOS IR BANDYMAI, KURIUOS REIKIA ATLIKTI, SUTEIKIANT EEB TIPO PATVIRTINIMĄ

1. BENDROSIOS SPECIFIKACIJOS

1.1. Visi galinio vaizdo veidrodžiai turi būti reguliuojami.

1.2. Atspindimojo paviršiaus kraštas turi būti įtvirtintas apsauginiame korpuse (laikiklyje, t. t.), kurio perimetru visuose taškuose ir visomis kryptimis „c" vertė turi būti lygi ar didesnė už 2,5 mm. Kai atspindimasis paviršius išsikišęs už apsauginio korpuso, išsikišusios dalies „c" kreivio spindulys turi būti ne mažiau kaip 2,5 mm, o tas atspindimasis paviršius turi grįžti į apsauginį korpusą, 50 N jėga veikiant labiausiai atsikišusį tašką, atsižvelgiant į apsauginį korpusą, horizontalia kryptimi, apytikriai lygiagrečiai transporto priemonės išilginei vidurio plokštumai.

1.3. Kai galinio vaizdo veidrodis montuojamas prie plokščio paviršiaus, visų dalių, nepriklausomai nuo įtaiso reguliuojamos padėties, įskaitant tas prie atramos likusias pritvirtintas dalis, kurios, atlikus 4.2 punkte nustatytą bandymą, gali statiškai liestis su 165 mm skersmens (jei tai vidinis galinio vaizdo veidrodis) arba 100 mm skersmens (jei tai išorinis galinio vaizdo veidrodis) sferos, „c" kreivio spindulys turi būti ne mažiau kaip 2,5 mm.

1.3.1. 1.3 punkte pateiktas skersmens reikalavimas netaikomas tvirtinimo angoms ar įpjovoms, kurių skersmuo ar ilgiausia įstrižainė yra mažiau kaip 12 mm, su sąlyga jei jos yra užapvalintos.

1.4. Galinio vaizdo veidrodžiams prie transporto priemonės tvirtinti skirtas prietaisas turi būti suprojektuotas taip, kad 50 mm skersmens cilindras, kurio ašis yra viena ar kelios sukimosi ar apsisukimo ašys, užtikrinančios galinio vaizdo veidrodžio pasisukimą atitinkamo smūgio kryptimi, kirstų bent dalį paviršiaus, prie kurio prietaisas yra pritvirtintas.

1.5. Atitinkami reikalavimai netaikomi 1.2 ir 1.3 punktuose minėtoms išorinių galinio vaizdo veidrodžių dalims, pagamintoms iš medžiagos, kurios kietumas pagal Šoro A skalę yra ne daugiau kaip 60.

1.6. Kai vidinių galinio vaizdo veidrodžių dalys pagamintos iš medžiagos, kurios kietumas pagal Šoro A skalę yra ne daugiau kaip 50, ir sumontuotos ant kietos atramos, 1.2 ir 1.3 punktų reikalavimai taikomi tik atramai.

2. MATMENYS

2.1. **Vidiniai galinio vaizdo veidrodžiai (I klasė)**

Atspindimojo paviršiaus matmenys turi būti tokie, kad ant jo būtų galima išraižyti stačiakampį, kurio vienas šonas yra 4 cm, o kitas – „a" cm ilgio, čia:

$$a = 15\ \text{cm} \times \frac{1}{1 + \frac{1\,000}{r}}$$

2.2. **Pagrindiniai išoriniai galinio vaizdo veidrodžiai (II ir III klasė)**

2.2.1. Atspindimojo paviršiaus matmenys turi būti tokie, kad ant jo būtų galima išraižyti:

— 4 cm aukščio stačiakampį, kurio pagrindo ilgio reikšmė, išreikšta centimetrais, yra „a",

— to stačiakampio viršutinei kraštinei lygiagrečią atkarpą, kurios ilgio reikšmė, išreikšta centimetrais, yra „b".

2.2.2. Šioje lentelėje pateikiamos mažiausios „a" ir „b" verčių reikšmės:

Galinio vaizdo veidrodžio klasė	Transporto priemonių kategorijos, kurioms suprojektuoti tie galinio vaizdo veidrodžiai	a	b
II	M_2, M_3, N_2 ir N_3	$\frac{17}{1 + \frac{1\,000}{r}}$	20

▼M2

Galinio vaizdo veidrodžio klasė	Transporto priemonių kategorijos, kurioms suprojektuoti tie galinio vaizdo veidrodžiai	a	b
III	►M5 M_1, N_1 ir N_2 ◄ N_3 (jei taikomi III priedo 2.1.3 punkto reikalavimai)	$\frac{13}{1 + \frac{1\,000}{r}}$	7

2.3. **Sferiniai išoriniai galinio vaizdo veidrodžiai (IV klasė)**

Atspindimojo paviršiaus kontūrai turi būti paprastos geometrinės formos, o matmenys tokie, kad užtikrintų III priedo 5.4 punkte nustatytą regėjimo lauką (prireikus – kartu su II klasės išoriniu galinio vaizdo veidrodžiu).

2.4. **Artimojo vaizdo išoriniai galinio vaizdo veidrodžiai (V klasė)**

Atspindimojo paviršiaus kontūrai turi būti paprastos geometrinės formos, o matmenys tokie, kad užtikrintų III priedo 5.5 punkte nustatytą regėjimo lauką.

3. ATSPINDIMASIS PAVIRŠIUS IR ATSPINDŽIO KOEFICIENTAI

3.1. Galinio vaizdo veidrodžio atspindimasis paviršius turi būti plokščias arba sferiškai išgaubtas.

3.2. **Kreivio spindulių skirtumai**

3.2.1. Kiekviename atskaitos taške skirtumas tarp r_i arba r'_i ir r_p turi būti ne daugiau kaip 0,15 r.

3.2.2. Bet kurio kreivio spindulio (r_{p1}, r_{p2} ir r_{p3}) ir r skirtumas turi būti ne daugiau kaip 0,15 r.

3.2.3. Kai r yra ne mažiau kaip 3 000 mm, 3.2.1 ir 3.2.2 punktuose minėta 0,15 r reikšmė keičiama 0,25 r.

3.3. „r” reikšmė turi būti ne mažiau kaip:

3.3.1. vidinių galinio vaizdo veidrodžių (I klasė) ir III klasės pagrindinių galinio vaizdo veidrodžių – 1 200 mm;

3.3.2. II klasės pagrindinių galinio vaizdo veidrodžių – 1 800 mm;

3.3.3. „sferinių” išorinių galinio vaizdo veidrodžių (IV klasė) ir „artimojo vaizdo” išorinių galinio vaizdo veidrodžių – 400 mm.

3.4. Šio priedo 1 priedėlyje pateiktu metodu nustatyta atspindžio įprastojo koeficiento reikšmė turi būti ne mažiau kaip 40 %.

Kai yra dvi atspindimojo paviršiaus padėtys („dieninė” ir „naktinė”), dieninė padėtis turi užtikrinti galimybę atpažinti kelių eismui reguliuoti naudojamų signalų spalvas. „Naktinės” padėties atspindžio įprastojo koeficiento reikšmė turi būti ne mažiau kaip 4 %.

3.5. Nepriklausomai nuo ilgalaikio blogų oro sąlygų poveikio įprastomis eksploatavimo sąlygomis, atspindimasis paviršius turi išsaugoti 3.4 punkte išvardytas savybes.

4. BANDYMAI

4.1. Atliekami 4.2 ir 4.3 punktuose aprašyti galinio vaizdo veidrodžių bandymai.

4.1.1. Kai, nepriklausomai nuo nustatytos padėties, nė viena išorinio vaizdo veidrodžio dalis nėra aukščiau kaip 2 m nuo žemės paviršiaus, o pakrauta transporto priemonė yra didžiausio pagal technines sąlygas leistino svorio, 4.2 punkte nustatytas bandymas neatliekamas.

Ši išlyga taip pat taikoma galinio vaizdo veidrodžių priedams (tvirtinimo plokštelėms, pečiams, šarnyriniams sujungimams, t. t.), kurie yra ne daugiau kaip 2 m atstumu nuo žemės paviršiaus ir neišsikiša už bendrojo transporto priemonės pločio, išmatuoto pagal skersinę plokštumą, kertančią žemiausiai esantį galinio vaizdo veidrodžio priedą ar kitą į priekį nuo tos plokštumos esantį tašką, jei šios konstrukcijos bendras plotis yra didesnis.

Šiais atvejais reikia pateikti aprašymą, nurodantį, kad galinio vaizdo veidrodį reikia montuoti taip, kad būtų laikomasi pirmiau pateiktų sąlygų, reglamentuojančių jo priedų vietą ant transporto priemonės.

▼M2

Taikant šią išlygą, ant peties turi būti nenusitrinantis ženklas $\overset{\frown}{2\,m}$, o tipo patvirtinimo liudijime turi būti tam tikras įrašas.

4.2. **Smūginis bandymas**

4.2.1. *Bandymo įtaiso aprašymas*

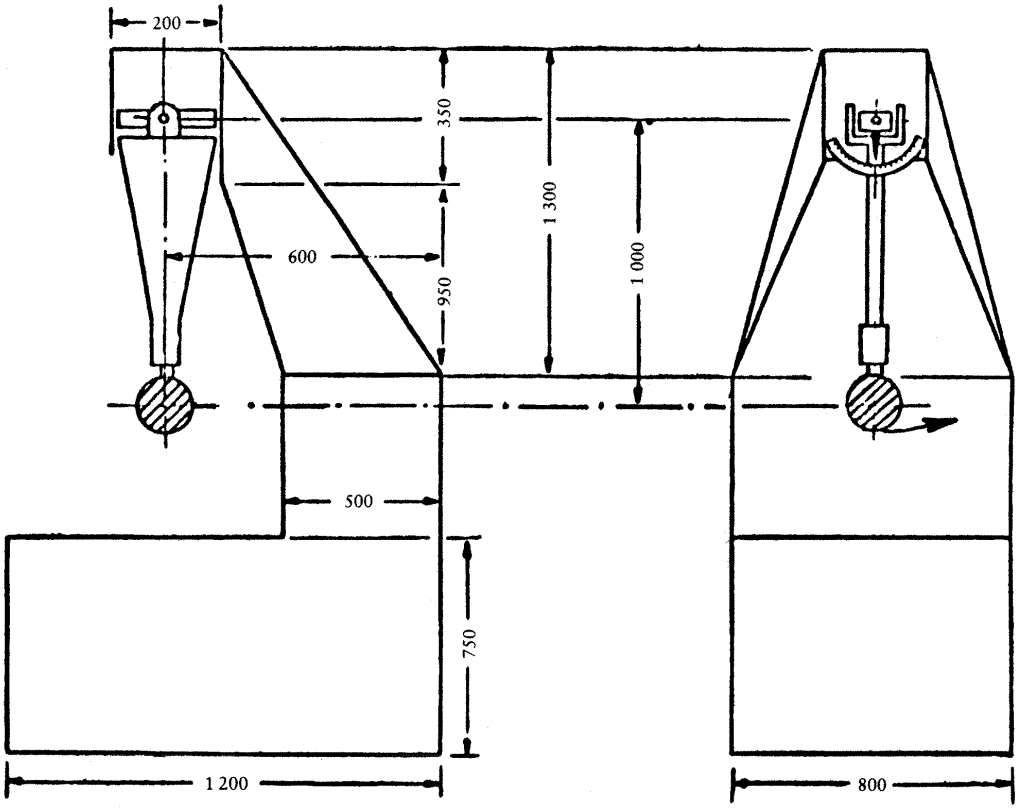
4.2.1.1. Bandymo įtaisas susideda iš švytuoklės, galinčios svyruoti apie dvi viena kitai statmenas horizontalias ašis, viena iš kurių yra statmena plokštumai, kurioje yra švytuoklės „paleidimo" trajektorija.

Švytuoklės gale yra plaktukas, kurį sudaro 165 ± 1 mm skersmens kietas rutulys su 5 mm storio guminiu apvalkalu, kurio kietumas pagal Šoro A skalę yra 50.

Naudojamas prietaisas, leidžiantis nustatyti didžiausią kampą, kurį petys gali pasiekti paleidimo plokštumoje.

Prie švytuoklės konstrukcijos gerai pritvirtintas laikiklis naudojamas laikyti pavyzdį, atsižvelgiant į 4.2.2.6 punkte pateiktus smūgio reikalavimus.

Toliau pateiktame piešinyje pateikti bandymo įtaiso matmenys ir ypatingosios konstrukcijos specifikacijos.

1 paveikslas

4.2.1.2. Švytuoklės smūgio centras sutampa su plaktuko rutulio centru. Tas centras yra „l" atstumu nuo paleidimo plokštumoje esančios svyravimo ašies, kuris lygus 1 m ± 5 mm. Sumažinta švytuoklės masė yra $m_0 = 6{,}8 \pm 0{,}05$ kilogramo („m" santykis su švytuoklės bendrąja mase „m" ir atstumu „d" tarp švytuoklės sunkio jėgos centro ir jos sukimosi ašies išreiškiamas šia formule:

$$m_0 = m \frac{d}{l}).$$

4.2.2. *Bandymo aprašymas*

4.2.2.1. Galinio vaizdo veidrodžio priveržimo prie atramos tvarką rekomenduoja įtaiso gamintojas arba, tam tikrais atvejais, transporto priemonės gamintojas.

▼M2

4.2.2.2. Galinio vaizdo veidrodžio padėtis, atliekant bandymą

4.2.2.2.1. Galinio vaizdo veidrodžiai prie švytuoklės smūgio įtaiso priveržiami taip, kad jų vertikaliųjų ir horizontaliųjų ašių padėtis sutaptų su galinio vaizdo veidrodžių, sumontuotų transporto priemonėje pagal paraišką padavusio asmens pateiktas montavimo instrukcijas.

4.2.2.2.2. Kai galinio vaizdo veidrodį galima reguliuoti jo pagrindo atžvilgiu, bandymo padėtis turi būti tokia, kuriai esant įtaiso pasisukimo tikimybė yra mažiausia, atsižvelgiant į paraišką padavusio asmens nustatytas reguliavimo ribas.

4.2.2.2.3. Kai galinio vaizdo veidrodis turi įtaisą, skirtą reguliuoti atstumą nuo jo pagrindo, įtaiso padėtis turi būti tokia, kad atstumas tarp korpuso ir pagrindo būtų mažiausias.

4.2.2.2.4. Kai korpuse esantis atspindimasis paviršius yra keičiamos padėties, jis turi būti pakreiptas taip, kad labiausiai nuo transporto priemonės nutolęs viršutinis kampas būtų labiausiai išsikišęs korpuso atžvilgiu.

4.2.2.3. Išskyrus vidinių galinio vaizdo veidrodžių 2 bandymą (žr. 4.2.2.6.1 punktą), kai švytuoklės padėtis yra vertikali, plaktuko centrą kertančios horizontalioji ir išilginės vertikalioji plokštumos turi kirsti atspindimojo paviršiaus centrą, kaip nustatyta I priedo 10 punkte. Švytuoklės išilginė sukimosi kryptis turi būti lygiagreti transporto priemonės išilginei vidurinei plokštumai.

4.2.2.4. Kai pagal tvirtinimą reglamentuojančias 4.2.2.1 ir 4.2.2.2 punkto nuostatas galinio vaizdo veidrodžio dalys trukdo plaktukui sugrįžti, smūgio tašką reikia perkelti atitinkamo apsisukimo ar sukimosi ašiai statmena kryptimi.

Perkelti reikia ne daugiau nei būtina, kad būtų galima atlikti bandymą; perkėlimą reikia apriboti taip, kad:

— plaktuko gale esantis rutulys liestųsi su cilindru bent taip, kaip nustatyta 1.4 punkte, arba

— lietimosi su plaktuku taškas būtų bent per 10 mm nuo atspindimojo paviršiaus pakraščio.

4.2.2.5. Bandymo metu plaktukui leidžiama kristi iš tokio aukščio, kuris atitinka 60° švytuoklės vertikalųjį kampą, kad daužiklis į galinio vaizdo veidrodį atsitrenktų tada, kai švytuoklė pasiekia vertikalią padėtį.

4.2.2.6. Į galinio vaizdo veidrodžius plaktukas trenkiasi pagal tokias skirtingas sąlygas:

4.2.2.6.1. Vidiniai galinio vaizdo veidrodžiai

1 bandymas – taikomi 4.2.2.3 punkte apibrėžti smūgio taškai. Smūgis turi būti toks, kad plaktukas atsitrenktų į tą galinio vaizdo veidrodžio pusę, kurioje yra atspindimasis paviršius.

2 bandymas – smūgio taškas yra ant apsauginio korpuso krašto, kad smūgio kryptis sudarytų 45° kampą su atspindimojo paviršiaus plokštuma, o smūgio taškas būtų horizontalioje plokštumoje, kuri kerta to paviršiaus centrą. Smūgiuojama į atspindimojo paviršiaus pusę.

4.2.2.6.2. Išoriniai galinio vaizdo veidrodžiai

1 bandymas – taikomi 4.2.2.3 arba 4.2.2.4 punkte apibrėžti smūgio taškai. Smūgis turi būti toks, kad daužiklis atsitrenktų į tą galinio vaizdo veidrodžio pusę, kurioje yra atspindimasis paviršius.

2 bandymas – taikomi 4.2.2.3 arba 4.2.2.4 punkte apibrėžti smūgio taškai. Smūgis turi būti toks, kad daužiklis atsitrenktų į kitą galinio vaizdo veidrodžio pusę (ne į tą, kurioje yra atspindimasis paviršius).

Kai II ar III klasės galinio vaizdo veidrodžiai pritvirtinti prie to paties įtaiso kaip ir IV klasės galinio vaizdo veidrodžiai, pirmiau nurodyti bandymai atliekami su žemiau esančiu veidrodžiu. Tačiau už bandymus atsakingas techninių apžiūrų centras gali abu šiuos bandymus pakartoti su aukščiau esančiu veidrodžiu, jei jis yra mažiau kaip per 2 m nuo žemės paviršiaus.

4.3. **Lenkimo bandymas su veidrodžio apsauginiu korpusu, pritvirtintu prie koto**

4.3.1. Šis bandymas atliekamas su visais galinio vaizdo veidrodžiais, išskyrus V klasės.

▼M2

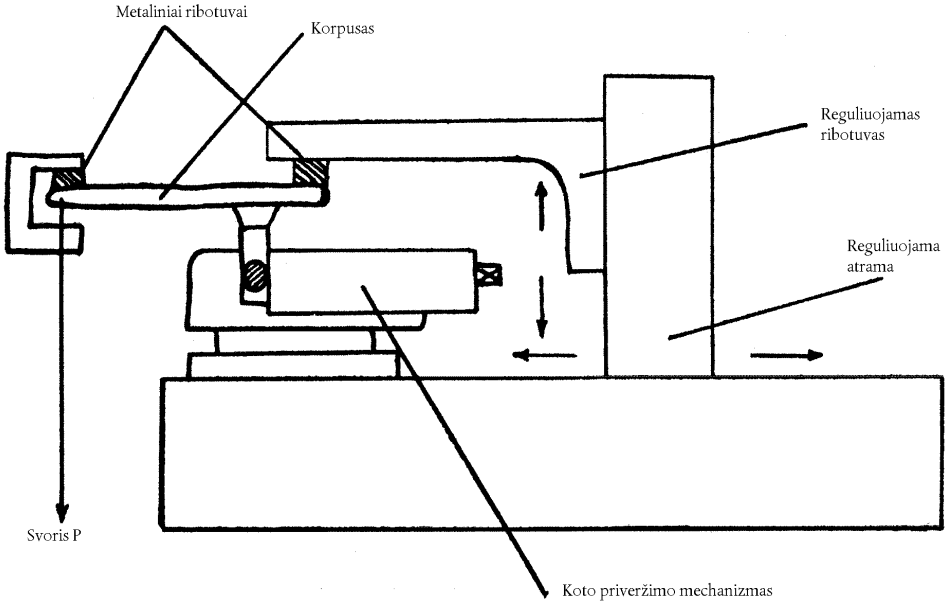
4.3.2. *Bandymo aprašymas*

Apsauginis korpusas vertikaliai įstatomas į įtaisą, kad tvirtinimo detalės reguliuojančiąsias dalis būtų galima tvirtai priveržti. Apsauginio korpuso didžiausio matmens kryptimi, arčiausiai tvirtinimo taško, kuris yra ant reguliuojančiosios dalies, esantis galas užfiksuojamas 15 mm pločio nejudamos padėties stabdikliu, dengiančiu visą korpuso plotį.

Kitame gale ant korpuso uždedamas identiškas pirmiau aprašytajam stabdiklis; jį reikia uždėti taip, kad jį būtų galima veikti nustatytu bandomuoju svoriu (2 piešinys).

Antrąjį galą, esantį kitoje pusėje nei tas, į kurį veikia jėga, galima priveržti, kaip parodyta 2 piešinyje (priveržimą galima naudoti vietoje paprastojo blokavimo).

Galinio vaizdo veidrodžio laikiklių lenkimo bandymo įtaiso pavyzdys

2 paveikslas

4.3.3. Bandomoji apkrova yra 25 kilogramai. Jos poveikis taikomas vieną minutę.

5. BANDYMO REZULTATAI

5.1. Atliekant 4.2 punkte aprašytuosius bandymus, po smūgio švytuoklė turi svyruoti toliau, jos svyravimas turi būti toks, kad peties užimamos padėties projekcija į paleidimo plokštumą sudarytų bent 20° kampą su vertikale.

Šio kampo matavimo paklaida turi būti ± 1°.

5.1.1. Šis reikalavimas netaikomas galinio vaizdo veidrodžiams, priklijuotiems prie priekinio stiklo, kuriam, atlikus bandymą, būtų taikomas 5.2 punkte pateiktas reikalavimas.

5.1.2. Visiems II klasės galinio vaizdo veidrodžiams ir III klasės galinio vaizdo veidrodžiams, įrengtiems ant tvirtinimo detalės, kuri paprastai naudojama su IV klasės galinio vaizdo veidrodžiais, reikalavimuose nustatytas švytuoklės grįžimo ir vertikalės kampas mažinamas nuo 20° iki 10°.

5.2. Kai, atliekant prie priekinio stiklo priklijuoto galinio vaizdo veidrodžio 4.2 punkte aprašytą bandymą, galinio vaizdo veidrodžio tvirtinimo detalė sulūžta, likusioji dalis virš pagrindo neturi kyšoti daugiau kaip per 1 cm, o po bandymo likusi konfigūracija turi atitikti 1.3 punkte pateiktas sąlygas.

5.3. Atliekant 4.2 ir 4.3 punktuose aprašytus bandymus, atspindimasis paviršius turi nesudužti. Tačiau leidžiama, kad atspindimasis paviršius sudužtų, jeigu laikomasi vienos iš toliau nurodytų sąlygų:

▼**M2**

5.3.1. Stiklo šukės lieka prikibusios prie korpuso galinės dalies arba paviršiaus, kuris yra stipriai pritvirtintas prie korpuso; stiklas gali iš dalies atšokti nuo savo pagrindo, jei tik jis atsiklijuoja ne daugiau kaip 2,5 mm iš abiejų įskilimo šonų. Leidžiama, kad smūgio metu nuo stiklo paviršiaus atšoktų smulkios dalelės.

5.3.2. Atspindimasis paviršius pagamintas iš nedūžtamojo stiklo.

▼M2

II priedo 1 priedėlis

ATSPINDŽIO NUSTATYMO METODAS

1. APIBRĖŽIMAI

1.1. Standartinis CIE A ([1]) apšvietimo prietaisas – tai kolorimetrinis apšvietimo prietaisas, kuris, esant T_{68} = 2855,6 K temperatūrai, imituoja juodą kūną.

1.2. Standartinis CIE A ([1]) šaltinis – tai dujomis užpildyta lempa su volframiniu kaitinimo siūleliu, įkaistančiu iki spalvinės temperatūros, artimos T_{68} = 2855,6 K.

1.3. CIE 1931 ([1]) lyginamasis kolorimetras – tai spinduliavimo imtuvas, kurio kolorimetrinės savybės atitinka trichromatinio spektro sudėtines dalis x- x (λ),y- y (λ),z- z (λ) (žr. lentelę).

1.4. CIE trichromatinio spektro sudėtinės dalys ([1]) – tai vienodos energijos spektro monochromatinių dalių trichromatiniai sudėtinės dalys CIE (XYZ) sistemoje.

1.5. Fotopinis regėjimas ([1]) – tai normalios akies regėjimas, prisitaikęs prie ne mažiau kaip kelių kandelų viename kvadratiniame metre apšvietimo.

2. PRIETAISAS

2.1. **Bendroji dalis**

Prietaisas susideda iš šviesos šaltinio, atramos bandiniui laikyti, imtuvo su fotoelektriniu elementu ir matavimo skalės (žr. 1 piešinį), į jį taip pat įeina priemonė šviesos trukdžių poveikiui pašalinti.

Imtuve gali būti Ulbrichto sfera, kad galima būtų lengviau išmatuoti neplokščių (t. y. išgaubtų) veidrodžių atspindį (žr. 2 piešinį).

2.2. **Šviesos šaltinio ir imtuvo spektrinės savybės**

Šviesos šaltinis yra standartinis CIE A šaltinis susietas su optine sistema, spinduliuojančia beveik lygiagrečius šviesos spindulius. Rekomenduojama naudoti įtampos stabilizatorių, kad, prietaisui veikiant, lemputės įtampa visą laiką išliktų pastovi.

Imtuve yra fotoelektrinis elementas, kurio spektrinis jautris proporcingas CIE (1931) lyginamojo kolorimetro fotopinio apšviestumo funkcijai (žr. lentelę). Galima naudoti ir kitą apšvietimo prietaiso, filtro ir imtuvo derinį, jei bendros tokio derinio apšvietimo prietaiso ir fotopinio vaizdo savybės sutampa. Kai imtuve yra Ulbrichto sfera, vidinis sferos paviršius turi būti padengtas matiniais (šviesą sklaidančiais) baltais neselektyviais dažais.

2.3. **Geometrinės sąlygos**

Pageidautina, kad krentančių spindulių pluoštas (Θ) su bandomajam paviršiui statmena plokštuma sudarytų 0,44 ± 0,09 radianų (25 ± 5°) kampą, ir neviršytų viršutinės paklaidos ribos (t. y. 0,53 radiano arba 30°). Imtuvo ašis su minėta statmena plokštuma turi sudaryti kampą Θ, lygų kampui, kurį su ta plokštuma sudaro krintančių spindulių pluoštas (žr. 1 piešinį). Ant bandomojo paviršiaus krentančio pluošto skersmuo turi būti ne mažiau kaip 19 mm (0,75 colio). Atspindėtas pluoštas neturi būti platesnis, negu jautrusis fotoelektrinio elemento paviršius, jis neturi dengti daugiau kaip 50 % to paviršiaus ir turi, jei įmanoma, dengti tokį pat plotą, kaip ir prietaiso kalibravimui naudotas pluoštas.

Kai imtuve yra Ulbrichto sfera, jos mažiausias skersmuo turi būti 127 mm (5 coliai). Sferos sienelėse padarytos angos bandiniui ir krentančiam spindulių pluoštui turi būti pakankamai didelės, kad krentančios ir atspindėtos šviesos pluoštai praeitų nekliudomai. Fotoelektrinis elementas turi būti tokioje vietoje, kad ant jo nekristų tiesioginė krentančio ar atspindėto pluošto šviesa.

2.4. **Elektrinės elemento ir matavimo skalės derinio savybės**

Matavimo skalėje rodomos srovės, kurią sukuria fotoelektrinis elementas, stipris turi būti tiesiogiai proporcingas šviesos, krintančios ant fotojautraus paviršiaus, intensyvumui. Turi būti priemonės (elektrinės ir (arba) optinės), leidžiančios nustatyti nulinę reikšmę ir kore-

([1]) Apibrėžimai paimti iš 50 (45) CIE leidinio, Tarptautinis elektrotechnikos žodynas, 45 grupė: Apšvietimas.

▼M2

guoti kalibravimo nustatymus. Šios priemonės neturi pakeisti prietaiso tiesinės reakcijos arba spektrinių savybių. Imtuvo ir matavimo skalės mazgo tikslumas turi būti ± 2 % nuo visos skalės, arba ± 10 % nuo išmatuoto dydžio, priklausomai nuo to, kuri reikšmė mažesnė.

2.5. **Bandinio atrama**

Atramos mechanizmas turi leisti bandinį įtvirtinti taip, kad šaltinio peties ašis ir imtuvo peties ašis susikirstų atspindimojo paviršiaus lygyje. Atspindimasis paviršius gali būti bandomajame viename arba dviejuose veidrodžio šonuose, priklausomai nuo to, ar tai yra pirminio ar antrinio paviršiaus veidrodis, ar prizminis „vartomas" veidrodis.

3. BANDYMO TVARKA

3.1. **Tiesioginio kalibravimo būdas**

Kai naudojamasi tiesioginio kalibravimo būdu, etaloninis mėginys yra oras. Šis būdas taikomas kalibruoti instrumentus, kurių konstrukcija leidžia atlikti 100 % taške, pastatant imtuvą tiesiai ant sklindančios šviesos pluošto ašies (žr. 1 piešinį).

Tam tikrais atvejais (pavyzdžiui, kai reikia išmatuoti mažai atspindinčių paviršių atspindžio koeficientus) šiuo būdu galima nustatyti tarpinį kalibravimo tašką (tarp 0 ir 100 %). Šiais atvejais optinėje trajektorijoje reikia įstatyti neutralaus tankio filtrą su žinomu pralaidumo koeficientu ir reguliuoti kalibravimo sistemą tol, kol skalė parodys neutralaus tankio filtro pralaidumą atitinkantį procentinį pralaidumo dydį. Prieš pradedant atspindžio koeficiento matavimus, filtrą reikia nuimti.

3.2. **Netiesioginiai kalibravimo matavimai**

Šis kalibravimo būdas taikomas instrumentams su nustatytos geometrijos šaltiniu ir imtuvu. Šiuo atveju reikia turėti tinkamai kalibruotą ir išlaikomą atspindžio etaloną. Pageidautina, kad etalonu būtu plokščias veidrodis, kurio atspindžio koeficientas yra kiek įmanoma panašesnis į bandomų veidrodžių atspindžio koeficientus.

3.3. **Plokščio veidrodžio matavimai**

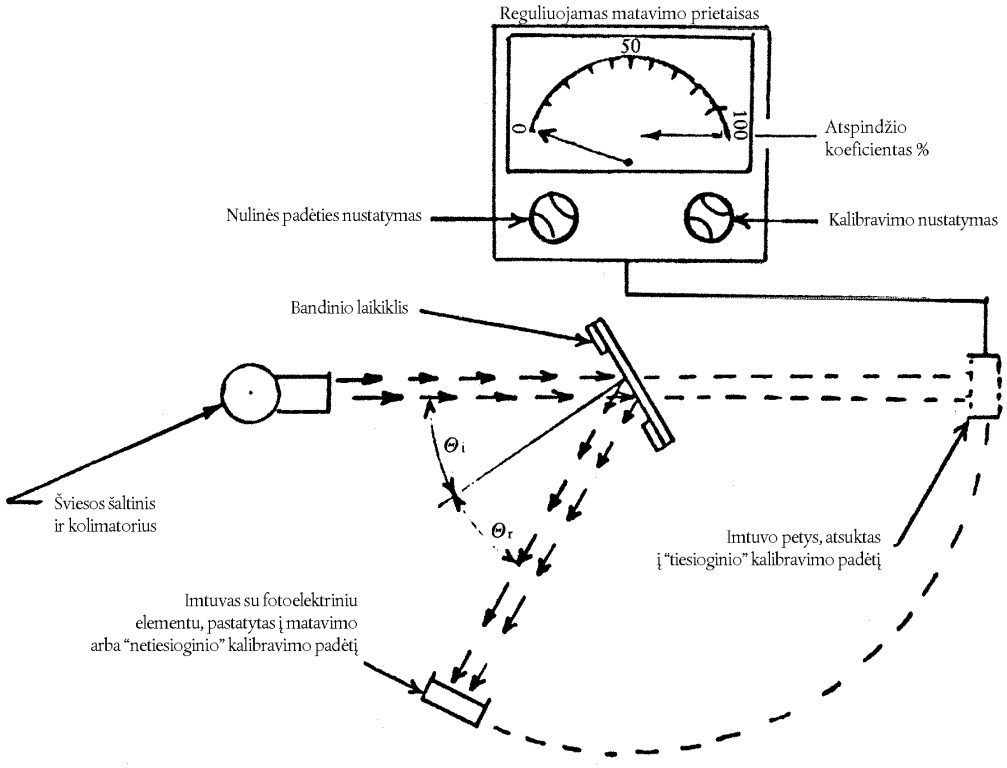
Bandomųjų plokščių veidrodžių atspindžio koeficientus galima matuoti instrumentais, kuriuos galima kalibruoti tiek tiesioginiu, tiek netiesioginiu būdu. Atspindžio koeficiento dydis matomas prietaiso skalėje.

3.4. **Neplokščio (išgaubto) veidrodžio matavimai**

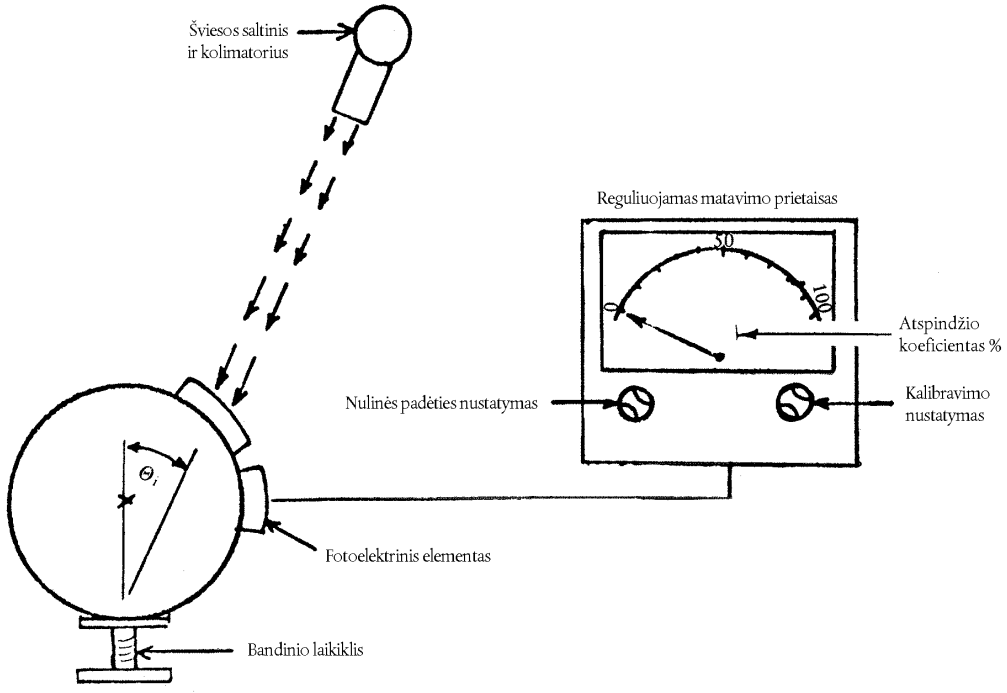
Neplokščių (išgaubtų) veidrodžių atspindžio koeficientų matavimui reikia instrumentų su imtuvuose įtaisyta Ulbrichto sfera (žr. 2 piešinį). Kai, matuojant etaloninį veidrodį, kurio atspindžio koeficientas yra E %, matavimo prietaisas parodo n_e padalų, tai matuojant veidrodį, kurio atspindžio koeficientas yra nežinomas, n_x padalų atitinka atspindžio koeficientą X %, kuris apskaičiuojamas pagal šią formulę:

$$X = E \frac{n_x}{n_e}$$

▼M2

1 paveikslas. **Atspindžio koeficientų matavimo prietaiso bendras brėžinys, parodantis dviejų kalibravimo būdų geometriją**

2 paveikslas. **Atspindžio koeficiento matavimo prietaiso, kurio imtuve yra Ulbrichto sfera, bendras brėžinys**

▼M2

CIE 1931 () lyginamojo kolorimetro spektrinių trichromatinių sudėtinių dalių dydžiai

Ši lentelė paimta iš CIE 50 (45) leidinio (1970)

λ pm	x̄ (λ)	ȳ (λ	z̄ (λ)
380	0,001 4	0,000 0	0,006 5
390	0,004 2	0,000 1	0,020 1
400	0,014 3	0,000 4	0,067 9
410	0,043 5	0,001 2	0,207 4
420	0,134 4	0,004 0	0,645 6
430	0,283 9	0,011 6	1,385 6
440	0,348 3	0,023 0	1,747 1
450	0,336 2	0,038 0	1,772 1
460	0,290 8	0,060 0	1,669 2
470	0,195 4	0,091 0	1,287 6
480	0,095 6	0,139 0	0,813 0
490	0,032 0	0,208 0	0,465 2
500	0,004 9	0,323 0	0,272 0
510	0,009 3	0,503 0	0,158 2
520	0,063 3	0,710 0	0,078 2
530	0,165 5	0,862 0	0,042 2
540	0,290 4	0,954 0	0,020 3
550	0,433 4	0,995 0	0,008 7
560	0,594 5	0,995 0	0,003 9
570	0,762 1	0,952 0	0,002 1
580	0,916 3	0,870 0	0,001 7
590	1,026 3	0,757 0	0,001 1
600	1,062 2	0,631 0	0,000 8
610	1,002 6	0,503 0	0,000 3
620	0,854 4	0,381 0	0,000 2
630	0,642 4	0,265 0	0,000 0
640	0,447 9	0,175 0	0,000 0
650	0,283 5	0,107 0	0,000 0
660	0,164 9	0,061 0	0,000 0
670	0,087 4	0,032 0	0,000 0
680	0,046 8	0,017 0	0,000 0
690	0,022 7	0,008 2	0,000 0
700	0,011 4	0,004 1	0,000 0
710	0,005 8	0,002 1	0,000 0
720	0,002 9	0,001 0	0,000 0
730	0,001 4	0,000 5	0,000 0
740	0,000 7	0,000 2 (2)	0,000 0
750	0,000 3	0,000 1	0,000 0
760	0,000 2	0,000 1	0,000 0
770	0,000 1	0,000 0	0,000 0
780	0,000 0	0,000 0	0,000 0

(1) Sutrumpinta lentelė. ȳ= V (λ) vertės suapvalintos iki keturių skaičių po kablelio.

(2) 1966 m. 3 pakeista į 2.

▼**M2**

II priedo 2 priedėlis

GALINIO VAIZDO VEIDRODŽIŲ EEB SUDĖTINĖS DALIES TIPO PATVIRTINIMĄ IR ŽENKLINIMĄ REGLAMENTUOJANČIOS SĄLYGOS

1. PARAIŠKA SUTEIKTI EEB TIPO PATVIRTINIMĄ

1.1. Paraišką suteikti galinio vaizdo veidrodžio EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimą pateikia prekės ženklo ar vardo savininkas arba jo įgaliotasis atstovas.

1.2. Kartu su paraiška dėl kiekvieno galinio vaizdo veidrodžių tipo reikia pateikti:

1.2.1. techninį aprašymą, kuriame nurodytas transporto priemonės tipas (-ai), kuriems tas galinio vaizdo veidrodis yra skirtas;

1.2.2. pakankamai detalius galinio vaizdo veidrodį identifikuojančius brėžinius bei jo tvirtinimo instrukcijas: brėžiniuose turi būti parodyta vieta, kurioje siūloma pažymėti sudėtinės dalies tipo patvirtinimo numerį ir papildomąjį simbolį, ši vieta siūloma atsižvelgiant į stačiakampį, kuris sudaro dalį EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo ženklo;

1.2.3. keturis galinio vaizdo veidrodžius: trys veidrodžiai naudojami bandymams, o vienas lieka laboratorijoje ir yra skirtas išsamesniems tyrimams, kuriuos gali prireikti atlikti vėliau.

2. UŽRAŠAI

Ant EEB tipo patvirtinimui pateikto galinio vaizdo veidrodžio tipo pavyzdžių turi būti aiškiai matomas ir nenusitrinantis paraišką pateikusio asmens prekės ženklas ar vardas bei palikta pakankamai vietos EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo ženklui uždėti; ši vieta turi būti nurodyta 1.2.2 punkte minėtuose brėžiniuose.

3. EEB SUDĖTINĖS DALIES TIPO PATVIRTINIMAS

3.1. EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimas ir sudėtinės dalies tipo patvirtinimo numeris suteikiamas bet kuriam galinio vaizdo veidrodžio tipui, kuris pateikiamas pagal 1 punkto reikalavimus ir atitinka II priedo 1–5 punktų reikalavimus.

3.2. Šis numeris nesuteikiamas jokiam kitam galinio vaizdo veidrodžių tipui.

4. ŽENKLINIMAS

4.1. Ant kiekvieno galinio vaizdo veidrodžio, kurio sudėtinės dalies tipas patvirtintas šioje direktyvoje nustatyta tvarka, turi būti EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo ženklas.

4.2. EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo ženklą sudaro stačiakampis, kuriame įrašyta raidė „e”, po kurios eina sudėtinės dalies tipo patvirtinimą suteikusios valstybės narės skiriamasis skaičius ar raidė (-s): ►**A3** 1 — Vokietijai, 2 — Prancūzijai, 3 — Italijai, 4 — Nyderlandams, ►**A4** 5 — Švedijai, ◄6 — Belgijai, ►**A5** 7 — Vengrija, 8 — Čekija, ◄9 — Ispanijai, 11 — Jungtinei Karalystei, ►**A4** 12 — Austrijai, ◄13 — Liuksemburgui, ►**A4** 17 — Suomijai, ◄raidės DK — Danijai, ►**A5** 20 — Lenkija, 26 — Slovėnija, 27 — Slovakija, 29 — Estija, 32 — Latvija, 36 — Lietuva, CY — Kipras, ◄►**M4** EL — Graikija ◄, IRL — Airijai, ►**A5** MT — Malta, ◄P — Portugalijai ◄. Netoli stačiakampio pateikiamas EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo numeris. Šis numeris susideda iš sudėtinės dalies tipo patvirtinimo numerio, kuris nurodytas užpildytame atitinkamo tipo liudijime (žr. 3 priedėlį), prieš kurį rašomi du skaitmenys, nurodantys Tarybos direktyvos 71/127/EEB paskutinio pakeitimo, padaryto iki EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo suteikimo dienos, eilės numerį. Pakeitimo eilės numeris ir liudijime nurodytas sudėtinės dalies tipo patvirtinimo numeris atskiriami žvaigždute. Šioje direktyvoje eilės numeris yra 02.►**M3** Tačiau eilės numeris 01 gali būti tebenaudojamas I, II ir III klasių veidrodžiams ženklinti, kol tų trijų klasių galinio vaizdo veidrodžių reikalavimai liks nepasikeitę. ◄

4.3. Paskutinis EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo ženklo elementas – tai papildomas simbolis I, II, III, IV arba V, nurodantis klasę, kuriai priklauso galinio vaizdo veidrodžio tipas. Šis papildomas simbolis dedamas bet kurioje patogioje vietoje netoli stačiakampio, kuriame įrašyta raidė „e”.

▼**M2**

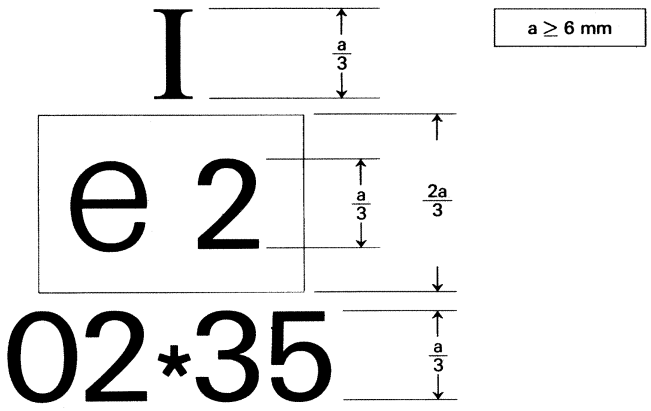
4.4. Nenusitrinantis EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo ženklas ir papildomas simbolis turi būti uždėtas ant galinio vaizdo veidrodžio neatskiriamos dalies taip, kad būtų aiškiai matomas net tą veidrodį pritvirtinus prie transporto priemonės.

4.5. Toliau pateikiami keturi pavyzdžiai EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo ženklų, į kuriuos įeina papildomas simbolis.

▼M2

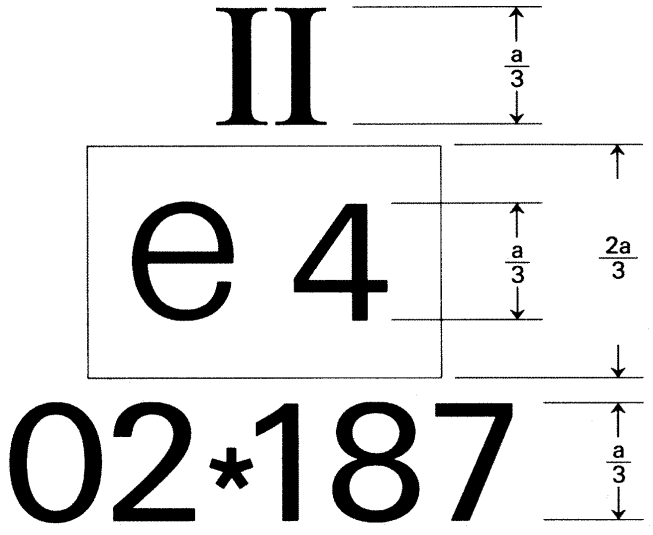
EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo ženklų ir papildomojo simbolio pavyzdžiai

Pavyzdys Nr. 1

Galinio vaizdo veidrodis, ant kurio yra pirmiau pateiktas EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo ženklas, yra I klasės (vidinis galinio vaizdo) veidrodis, kurio tipas patvirtintas Prancūzijoje (e2), o patvirtinimo numeris 02 * 35.

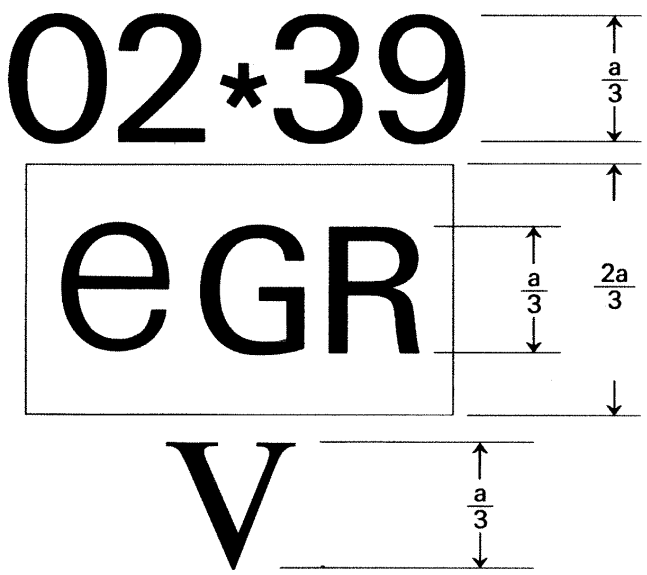
Pavyzdys Nr. 2

Galinio vaizdo veidrodis, ant kurio yra pirmiau pateiktas EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo ženklas, yra II klasės (išorinis galinio vaizdo) veidrodis, kurio tipas patvirtintas Nyderlanduose (e4), o patvirtinimo numeris 02 * 187.

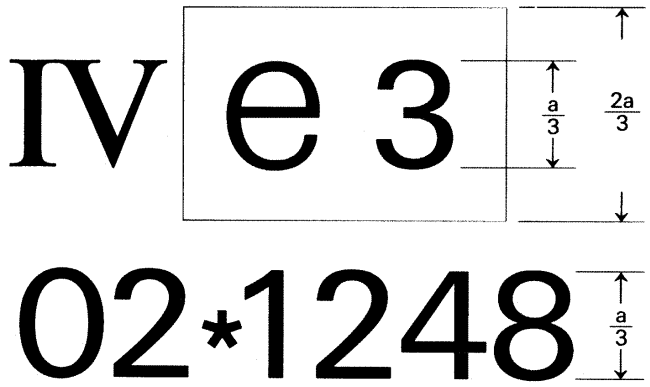
▼**M2**

Pavyzdys Nr. 3

Galinio vaizdo veidrodis, ant kurio yra pirmiau pateiktas EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo ženklas, yra V klasės (išorinis galinio vaizdo „vartomas") veidrodis, kurio tipas patvirtintas Graikijoje (eGR), o patvirtinimo numeris 02 * 39.

Pavyzdys Nr. 4

Galinio vaizdo veidrodis, ant kurio yra pirmiau pateiktas EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo ženklas, yra IV klasės (išorinis galinio vaizdo „sferinis") veidrodis, kurio tipas patvirtintas Italijoje (e3), o patvirtinimo numeris 02 * 1248.

▼M2

II priedo 3 priedėlis

GALINIO VAIZDO VEIDRODŽIO EEB SUDĖTINĖS DALIES TIPO PATVIRTINIMO PAŽYMĖJIMO PAVYZDYS

Administracijos pavadinimas

Pranešimas apie galinio vaizdo veidrodžio EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo suteikimą, atsisakymą jį suteikti, jo panaikinimą ar pratęsimą

EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo Nr. .....

1. Prekės ženklas ar vardas .....
   .....
2. Klasė (I, II, III, IV V) (1).....
3. Gamintojo pavadinimas ir adresas .....
   .....
   .....
4. Tam tikrais atvejais – gamintojo įgaliotojo atstovo pavadinimas ir adresas .....
   .....
   .....
5. II priedo 4.1.1 punkte nustatytas simbolis 2 m : taip/ne (1)
6. Data, kada pateiktas tipui patvirtinti .....
7. Bandymo laboratorija .....
   .....
8. Laboratorijos ataskaitos data ir numeris .....
9. EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo suteikimo/atsisakymo suteikti/panaikinimo/pratęsimo data (1) .....
   .....
10. Vieta .....
11. Data .....
12. Prie šio liudijimo pridedami šie dokumentai, ant kurių nurodytas pirmiau pateiktas tipo patvirtinimo numeris ....
    .....
    (Galinio vaizdo veidrodžio aprašomosios pastabos, brėžiniai, diagramos ir planai)

    Šiuos dokumentus būtina pateikti valstybių narių kompetentingosioms valdžios institucijoms, pastarosioms aiškiai pareikalavus.
13. Pastabos (jei yra), ypač susijusiosios su naudojimo apribojimais ir (arba) tvirtinimo sąlygomis .....
    .....
    .....

    .....
    (Parašas)

(1) Tai, kas nereikalinga, išbraukti.

▼M2

III PRIEDAS

GALINIO VAIZDO VEIDRODŽIŲ PRITVIRTINIMO PRIE TRANSPORTO PRIEMONIŲ REIKALAVIMAI

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Galinio vaizdo veidrodžiai turi būti pritvirtinti taip, kad veidrodis negalėtų judėti tiek, kad pasikeistų išmatuotasis regėjimo laukas, arba vibruoti tiek, kad vibravimo laipsnis trukdytų vairuotojui teisingai suvokti matomą vaizdą.

1.2. 1.1 punkte pateiktų sąlygų turi būti laikomasi kai transporto priemonės greitis yra ne daugiau kaip 80 % didžiausio projektinio greičio, bet ne daugiau kaip 150 km/val.

▼M3

1.3. Transporto priemonėse, kurios gavo EEB tipo patvirtinimą atsižvelgiant į jų galinio vaizdo veidrodžių tvirtinimą pagal šią direktyvą, gali būti įrengti I, II ir III klasių galinio vaizdo veidrodžiai, kurių EEB sudėtinės dalies tipo patvirtinimo ženkle nurodytas eilės numeris 01, jei trijų klasių galinio vaizdo veidrodžių reikalavimai lieka nepasikeitę.

▼M2

2. SKAIČIUS

2.1. **Mažiausias privalomųjų galinio vaizdo veidrodžių skaičius**

▼M5

2.1.1. 5 punkte nustatytus regėjimo laukus turi užtikrinti šioje lentelėje nurodytas mažiausias privalomųjų galinio vaizdo veidrodžių skaičius:

▼M5

Kategorija	Vidiniai galinio vaizdo veidrodžiai	Išoriniai galinio vaizdo veidrodžiai			
		Pagrindiniai galinio vaizdo veidrodžiai		Sferiniai galinio vaizdo veidrodžiai	Artimojo vaizdo galinio vaizdo veidrodžiai
	I klasė	II klasė	III klasė	IV klasė	V klasė
M_1	1 (tačiau žr. 2.1.2 punktą)	— (tačiau žr. 2.1.2.3 punktą)	1 Transporto priemonės pusėje, priešingoje nei eismo judėjimo kryptis (tačiau žr. 2.2.1 punktą)	—	—
M_2	—	2 (1 kairėje ir 1 dešinėje)	—	— (tačiau žr. 2.2.4 punktą)	— (tačiau žr. 2.2.2 ir 3.7 punktus)
M_3	—	2 (1 kairėje ir 1 dešinėje)	—	— (tačiau žr. 2.2.4 punktą)	— (tačiau žr. 2.2.2 ir 3.7 punktus)
N_1	1 (tačiau žr. 2.1.2 punktą)	— (tačiau žr. 2.1.2.3 punktą)	1 Transporto priemonės pusėje, priešingoje nei eismo judėjimo kryptis (tačiau žr. 2.2.1 punktą)	— (tačiau žr. 2.2.4 punktą)	—
$N_2 \leq 7,5$ tonos	— (tačiau žr. 2.2.3 punktą)	2 (1 kairėje ir 1 dešinėje)	— (tačiau žr. 2.1.3 punktą)	— (tačiau žr. 2.1.4 punktą)	— (tačiau žr. 2.2.2 ir 3.7 punktus)
$N_2 > 7,5$ tonos	— (tačiau žr. 2.2.3 punktą)	2 (1 kairėje ir 1 dešinėje)	— (tačiau žr. 2.1.3 punktą)	1	— (tačiau žr. 3.7 punktą)

▼M5

Kategorija	Vidiniai galinio vaizdo veidrodžiai	Išoriniai galinio vaizdo veidrodžiai			
		Pagrindiniai galinio vaizdo veidrodžiai		Sferiniai galinio vaizdo veidrodžiai	Artimojo vaizdo galinio vaizdo veidrodžiai
	I klasė	II klasė	III klasė	IV klasė	V klasė
N_3	— (tačiau žr. 2.2.3 punktą)	2 (1 kairėje ir 1 dešinėje)	— (tačiau žr. 2.1.3 punktą)	1	1 (tačiau žr. 3.7 punktą)

▼M2

2.1.2. Nežiūrint į tai, M_1 ir N_1 kategorijų transporto priemonėse:

2.1.2.1. kai vidinis galinio vaizdo veidrodis neatitinka 5.2 punkte pateiktų reikalavimų, ant transporto priemonės šono, priešingo tam, ant kurio pritvirtintas 2.1.1 punkte nurodytas privalomasis veidrodis, reikia pritvirtinti antrą išorinį galinio vaizdo veidrodį;

2.1.2.2. kai vidinis galinio vaizdo veidrodis neteikia jokio matomumo į užnugarį, jo įrengti nereikalaujama;

2.1.2.3. leidžiama naudoti II klasės išorinius galinio vaizdo veidrodžius.

2.1.3. ►M5 Tačiau jei dėl N_2 ir N_3 kategorijų transporto priemonėse ◄ dizaino techniškai neįmanoma užtikrinti 5.3.2.2 ir 5.4 punktuose apibrėžtų regėjimo laukų, kai IV klasės galinio vaizdo veidrodis pritaisytas prie tokios pat tvirtinimo detalės, kaip ir II klasės galinio vaizdo veidrodis, vietoje pastarojo galima naudoti III klasės galinio vaizdo veidrodį.

Ši išlyga taikoma tik iki 1992 m. spalio 1 d.

▼M5

2.1.4. Visose N_2 kategorijos transporto priemonėse, kurių masė ne daugiau kaip 7,5 tonų, būtina įrengti IV klasės galinio vaizdo veidrodį, jei prie to paties šono pritvirtintas privalomasis II klasės galinio vaizdo veidrodis nėra išgaubtas.

▼M2

2.2. **Didžiausias privalomųjų galinio vaizdo veidrodžių skaičius**

2.2.1. M_1 ir N_1 kategorijų transporto priemonėse išorinį galinio vaizdo veidrodį galima įrengti ant transporto priemonės šono, priešingo tam, ant kurio pritvirtintas 2.1.1 punkte nurodytas privalomasis išorinis galinio vaizdo veidrodis.

▼M5

2.2.2. V klasės išorinį galinio vaizdo veidrodį galima įrengti N_2 kategorijos transporto priemonėse, kurių masė ne daugiau kaip 7,5 tonų, bei M_2 ir M_3 kategorijų transporto priemonėse.

▼M2

2.2.3. N_2 ir N_3 kategorijų transporto priemonėse galima įrengti vidinį galinio vaizdo veidrodį.

▼M5

2.2.4. IV klasės išorinį galinio vaizdo veidrodį galima įrengti N_2 kategorijos transporto priemonėse, kurių masė ne daugiau kaip 7,5 tonų, bei M_2 ir M_3 kategorijų transporto priemonėse.

▼M2

2.2.5. 2.2.1–2.2.4 punktuose nurodyti galinio vaizdo veidrodžiai turi atitikti šios direktyvos reikalavimus.

Nežiūrint į tai, šio priedo 5 punkto reikalavimai netaikomi 2.2.3 punkte nurodytiems galinio vaizdo veidrodžiams.

2.2.6. Šios direktyvos reikalavimai netaikomi I priedo 4 punkte minėtiems apžvalgos galinio vaizdo veidrodžiams. Nežiūrint į tai, šie galinio vaizdo veidrodžiai turi būti įrengti ne mažiau kaip per 2 m nuo žemės paviršiaus, kai pakrauta transporto priemonė yra didžiausio leistino svorio.

3. VIETA

3.1. Galinio vaizdo veidrodžiai turi būti išdėstyti taip, kad vairuotojas, sėdintis vairuotojo sėdynėje ir užimantis įprastą vairavimo padėtį, aiškiai matytų kelio, esančio už transporto priemonės galo, vaizdą ir vaizdą į šonus nuo transporto priemonės.

3.2. Išoriniai galinio vaizdo veidrodžiai turi būti matomi per šoninius langus arba per tą priekinio stiklo dalį, kurią nuvalo priekinio stiklo valytuvai. Nežiūrint į tai, dėl dizaino ši nuostata netaikoma išoriniams galinio vaizdo veidrodžiams, pritvirtintiems M_2 ir M_3 kategorijų transporto priemonių dešiniojo šono tose valstybėse narėse, kur taikoma dešiniakrypčio kelių eismo taisyklė, ir ant tų kategorijų transporto priemonių kairiojo šono tose valstybėse narėse, kur taikoma kairiakrypčio kelių eismo taisyklė.

3.3. Bet kuriai transporto priemonei, kuri yra važiuoklės/kėbulo pavidalo, atliekant regėjimo lauko matavimus, gamintojas turi nurodyti mažiausią ir didžiausią kėbulo plotį; prireikus šis plotis modeliuojamas dirbtiniais priekiniais skydais. Transporto priemonės EEB tipo patvirti-

▼M2

nime, atsižvelgiant į galinio vaizdo veidrodžių įrengimą, parodomos visos transporto priemonės ir visi veidrodžių išdėstymo variantai, į kuriuos buvo atsižvelgta tyrimų metu (žr. priedėlį).

3.4. Transporto priemonės vairuotojo pusėje esančio išorinio galinio vaizdo veidrodžio, kurį reikalaujama įrengti, padėtis turi būti tokia, kad kampas tarp transporto priemonės išilginės vidurinės plokštumos ir vertikaliosios plokštumos, kuri kerta galinio vaizdo veidrodžio centrą ir 65 mm ilgio atkarpos, jungiančios du vairuotojo akių taškus, centrą, būtų ne daugiau kaip 55°.

3.5. Galinio vaizdo veidrodžiai neturi būti išsikišę už transporto priemonės išorinio kėbulo daug daugiau, nei būtina, kad būtų laikomasi 5 punkte pateiktų regėjimo laukų užtikrinimo reikalavimų.

3.6. Kai didžiausio leistino svorio pakrautos transporto priemonės išorinio galinio vaizdo veidrodžio apatinis kraštas yra mažiau kaip per 2 m nuo žemės paviršiaus, tas galinio vaizdo veidrodis neturi būti išsikišęs daugiau kaip 0,20 m už bendro transporto priemonės pločio, išmatuoto be galinio vaizdo veidrodžių.

3.7. V klasės galinio vaizdo veidrodžiai prie transporto priemonės pritvirtinami taip, kad, nepriklausomai nuo jų padėties sureguliavus, nė viena šių veidrodžių ar jų laikiklių dalis nebūtų mažiau kaip per 2 metrus nuo žemės paviršiaus, kai pakrauta transporto priemonė yra didžiausio leistino svorio.

Tačiau šiuos galinio vaizdo veidrodžius draudžiama įrengti transporto priemonėse, kurių kabinos aukštis neleidžia laikytis šio reikalavimo.

3.8. Jei laikomasi į 3.5, 3.6 ir 3.7 punktų reikalavimus, galinio vaizdo veidrodžiai gali kyšoti už transporto priemonių didžiausių pločių.

4. SUREGULIAVIMAS

4.1. Būtina užtikrinti, kad vairuotojo vietoje sėdintis vairuotojas galėtų reguliuoti vidinį galinio vaizdo veidrodį.

4.2. Būtina užtikrinti, kad vairuotojo pusėje esantį išorinį galinio vaizdo veidrodį būtų galima reguliuoti iš transporto priemonės vidaus, kai durys yra uždarytos, tačiau langą galima atidaryti. Tačiau veidrodį tam tikroje padėtyje galima užfiksuoti iš išorės.

4.3. 4.2 punkto reikalavimai netaikomi išoriniams galinio vaizdo veidrodžiams, kuriuos išjudinus iš sureguliuotos padėtis, į buvusiąją padėtį galima grąžinti nereguliuojant.

5. REGĖJIMO LAUKAI

5.1. **Bendrosios nuostatos**

Toliau apibrėžti regėjimo laukai turi būti taikomi atsižvelgiant į abiakį regėjimą, kai akys yra „vairuotojo akių vietose", pirmiau apibrėžtose I priedo 12 punkte. Regėjimo laukai nustatomi, kai transporto priemonė yra tinkama eksploatuoti, atsižvelgiant į Direktyvos 70/156/EEB I priedo 2.6 punkte pateiktą apibrėžimą, bei gabena priekinėje sėdynėje sėdintį vieną papildomą keleivį, kurio svoris yra 75 kilogramai ± 1 %. Šie laukai nustatomi per langus, kurių bendras šviesos pralaidumo koeficientas yra bent 70 %, matuojant statmenai nuo paviršiaus.

5.2. **Vidinis galinio vaizdo veidrodis (I klasė)**

Regėjimo laukas turi būti toks, kad vairuotojas galėtų matyti bent 20 m pločio plokščią horizontalią kelio dalį, kurios centras yra ant transporto priemonės vertikaliosios išilginės plokštumos, ir kuri tęsiasi nuo 60 m už vairuotojo akių vietų (3 piešinys) iki horizonto.

5.3. **Pagrindiniai išoriniai galinio vaizdo veidrodžiai (II ir III klasės)**

5.3.1. *Kairiajame šone pritvirtintas išorinis galinio vaizdo veidrodis, pritaikytas transporto priemonėms, kurios skirtos važiuoti dešiniaja kelio juosta, ir dešiniajame šone pritvirtintas išorinis galinio vaizdo veidrodis, pritaikytas transporto priemonėms, kurios skirtos važiuoti kairiaja kelio juosta*

5.3.1.1. Regėjimo laukas turi būti toks, kad vairuotojas galėtų matyti bent 2,50 m pločio plokščią horizontalią kelio dalį, kurios dešinioji riba (kai transporto priemonės skirtos važiuoti dešiniaja eismo juosta) arba kairioji riba (kai transporto priemonės skirtos važiuoti kairiaja eismo juosta) – tai plokštuma, lygiagreti vidurio išilginei vertikaliajai plokštumai, kuri kerta transporto priemonės kairiajame šone (kai transporto priemonė skirta važiuoti dešiniaja kelio juosta) arba dešiniajame šone

▼**M2**

(kai transporto priemonė skirta važiuoti kairiąja kelio juosta) labiausiai išsikišusį tašką, ir tęsiasi nuo 10 m už vairuotojo akių vietų iki horizonto (4 ir 5 piešiniai).

5.3.2. *Dešiniajame šone pritvirtintas išorinis galinio vaizdo veidrodis, pritaikytas transporto priemonėms, kurios skirtos važiuoti dešiniąja kelio juosta, ir kairiajame šone pritvirtintas išorinis galinio vaizdo veidrodis, pritaikytas transporto priemonėms, kurios skirtos važiuoti kairiąja kelio juosta*

5.3.2.1. M_1 kategorijos transporto priemonėse ir N_1 kategorijos transporto priemonėse, kurių maksimaliai leistina masė yra ne daugiau kaip 2 tonos, regėjimo laukas turi būti toks, kad vairuotojas galėtų matyti bent 4 m pločio plokščią horizontalią kelio dalį, kurios kairioji riba (kai transporto priemonės skirtos važiuoti dešiniąja eismo juosta) arba dešinioji riba (kai transporto priemonės skirtos važiuoti kairiąja eismo juosta) – tai plokštuma, lygiagreti vidurio išilginei vertikaliajai plokštumai, kuri kerta transporto priemonės dešiniajame šone (kai transporto priemonė skirta važiuoti dešiniąja kelio juosta) arba kairiajame šone (kai transporto priemonė skirta važiuoti kairiąja kelio juosta) labiausiai išsikišusį tašką, ir tęsiasi nuo 20 m už vairuotojo akių vietų iki horizonto (žr. 4 piešinį).

5.3.2.2. Kitų nei nurodytosios 5.3.2.1 punkte kategorijų transporto priemonėse regėjimo laukas turi būti toks, kad vairuotojas galėtų matyti bent 3,50 m pločio plokščią horizontalią kelio dalį, kurios kairioji riba (kai transporto priemonės skirtos važiuoti dešiniąja eismo juosta) arba dešinioji riba (kai transporto priemonės skirtos važiuoti kairiąja eismo juosta) – tai plokštuma, lygiagreti vidurio išilginei vertikaliajai plokštumai, kuri kerta transporto priemonės dešiniajame šone (kai transporto priemonė skirta važiuoti dešiniąja kelio juosta) arba kairiajame šone (kai transporto priemonė skirta važiuoti kairiąja kelio juosta) labiausiai išsikišusį tašką, ir tęsiasi nuo 30 m už vairuotojo akių vietų iki horizonto.

Be to, 4 m atstumu nuo vertikalios plokštumos, kertančios vairuotojo akių vietą, vairuotojui turi būti matoma 0,75 m pločio kelio juosta (5 piešinys).

5.4. **„Sferinis" išorinis galinio vaizdo veidrodis (IV klasė)**

5.4.1. Regėjimo laukas turi būti toks, kad vairuotojas galėtų matyti bent 12,50 m pločio plokščią horizontalią kelio dalį, kurios kairioji riba (kai transporto priemonės skirtos važiuoti dešiniąja eismo juosta) arba dešinioji riba (kai transporto priemonės skirtos važiuoti kairiąja eismo juosta) – tai plokštuma, lygiagreti vidurio išilginei vertikaliajai plokštumai, kuri kerta transporto priemonės dešiniajame šone (kai transporto priemonė skirta važiuoti dešiniąja kelio juosta) arba kairiajame šone (kai transporto priemonė skirta važiuoti kairiąja kelio juosta) labiausiai išsikišusį tašką, ir tęsiasi bent 15–25 m už vairuotojo akių vietų. Be to, 3 m atstumu nuo vertikalios plokštumos, kertančios vairuotojo akių vietą, vairuotojui turi būti matoma 2,5 m pločio kelio juosta (žr. 6 piešinį).

5.5. **„Artimojo vaizdo" išorinis galinio vaizdo veidrodis (V klasė)**

Regėjimo laukas turi būti toks, kad vairuotojas galėtų matyti plokščią horizontalią kelio dalį išilgai transporto priemonės šonų, kurią riboja šios vertikaliosios plokštumos (žr. 7a ir 7b piešinius):

5.5.1. plokštuma, lygiagreti vidurio išilginei vertikaliajai plokštumai, kuri kerta tašką, esantį 0,20 m atstumu nuo transporto priemonės kabinos dešiniajame šone ►**M5** (kai transporto priemonė skirta važiuoti kairiąja kelio juosta) ◄ arba kairiajame šone ►**M5** (kai transporto priemonė skirta važiuoti dešiniąja kelio juosta) ◄ labiausiai išsikišusio taško;

5.5.2. skersine kryptimi – lygiagreti plokštuma, esanti 1 m atstumu prieš 5.5.1 punkte minėtą plokštumą;

5.5.3. iš galo – plokštuma, lygiagreti vertikaliajai plokštumai, kuri kerta vairuotojo akių vietas ir yra 1,25 m atstumu už tos plokštumos;

5.5.4. priekyje – plokštuma, lygiagreti vertikaliajai plokštumai, kuri kerta vairuotojo akių vietas ir yra 1 m atstumu prieš tą plokštumą. Kai vertikalioji skersinė plokštuma, kertanti transporto priemonės bamperio priekinį kraštą, yra mažiau nei 1 m atstumu prieš vertikaliąją plokštumą, kuri kerta vairuotojo akių vietas, regėjimo laukas ribojamas šia plokštuma (žr. 7b piešinį).

▼M2

5.6. Kai galinio vaizdo veidrodis sudarytas iš kelių atspindimųjų paviršių, turinčių skirtingą kreivį arba sudarančių tarpusavio kampą, bent vienas atspindimasis paviršius turi užtikrinti tokį regėjimo kampą ir turėti tokius matmenis (žr. II priedo 2.2.2 punktą), kurie nustatyti atitinkamos klasės veidrodžiams.

5.7. **Kliūtys**

5.7.1. *Vidinis galinio vaizdo veidrodis (I klasė)*

5.7.1.1. Leidžiama, kad regėjimo laukas sumažėtų dėl tokių įrenginių kaip atramos galvai, saulės skydeliai, galinio stiklo valytuvai ir šildymo elementai, jei tik visi šie įrenginiai kartu neužstoja daugiau kaip 15 % nustatytojo regėjimo lauko.

5.7.1.2. Užstojimo laipsnis matuojamas, kai atramos galvai nustatytos į žemiausią įmanomą padėtį, o saulės skydeliai pakelti.

5.7.2. *Išoriniai galinio vaizdo veidrodžiai (II, III, IV ir V klasės)*

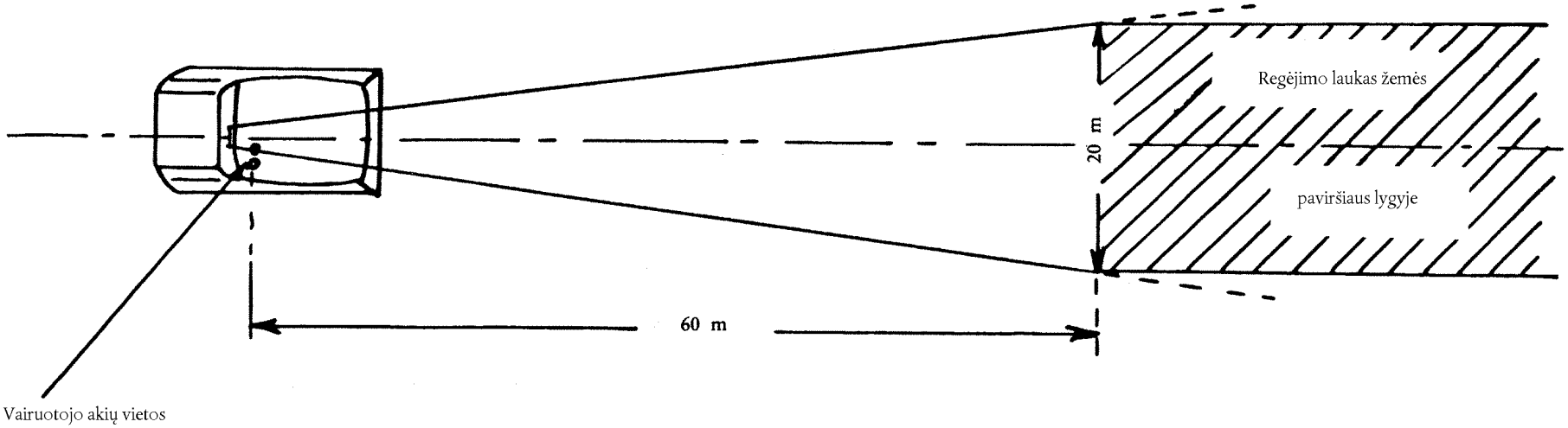
Nustatant pirmiau apibūdintus regėjimo laukus, į trukdymus, kurie atsiranda dėl kėbulo ir kai kurių jo sudėtinių dalių, tokių kaip durų rankenos, gabaritiniai žibintai, posūkio žibintai ir galinių bamperių didžiausi išsikišimai, taip pat atspindimojo paviršiaus valymo sudėtinių dalių, neatsižvelgiama, jei jie užstoja mažiau kaip 10 % nustatytojo regėjimo lauko.

5.8. **Bandymo tvarka**

Regėjimo laukas nustatomas akių regėjimo vietose pastatant galingus šviesos šaltinius ir stebint šviesą, kuri atsispindi nuo vertikalaus stebėjimo ekrano. Galima taikyti kitus lygiaverčius metodus.

▼M2

Vidinis galinio vaizdo veidrodis

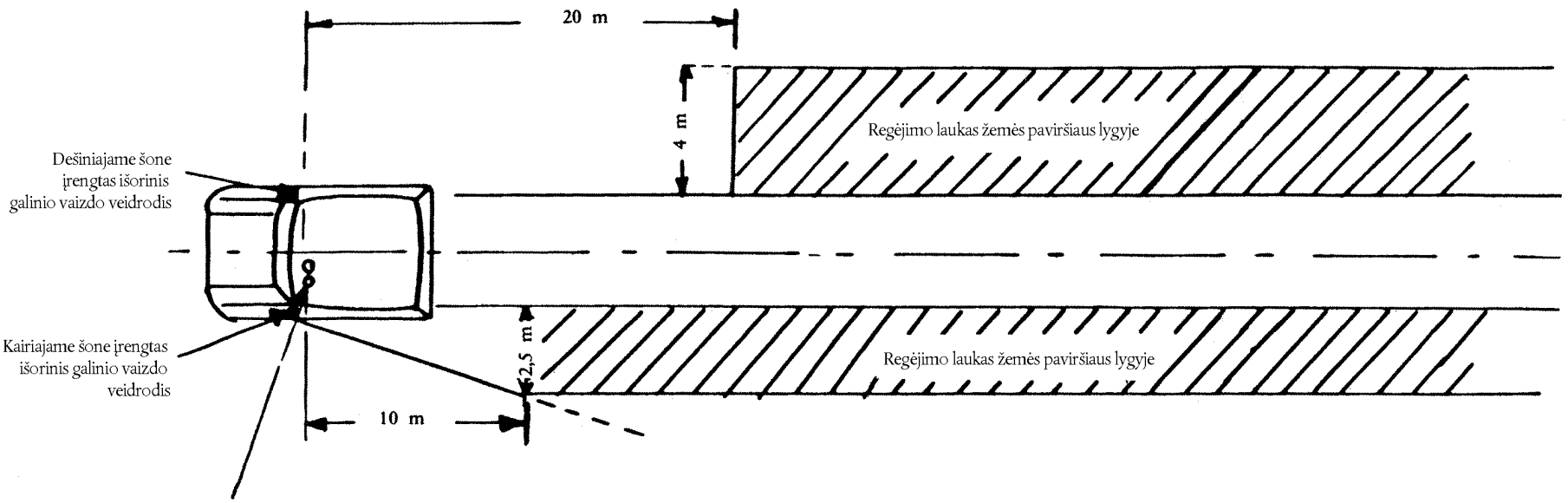

3 paveikslas

▼M2

Pagrindiniai išoriniai galinio vaizdo veidro džiai

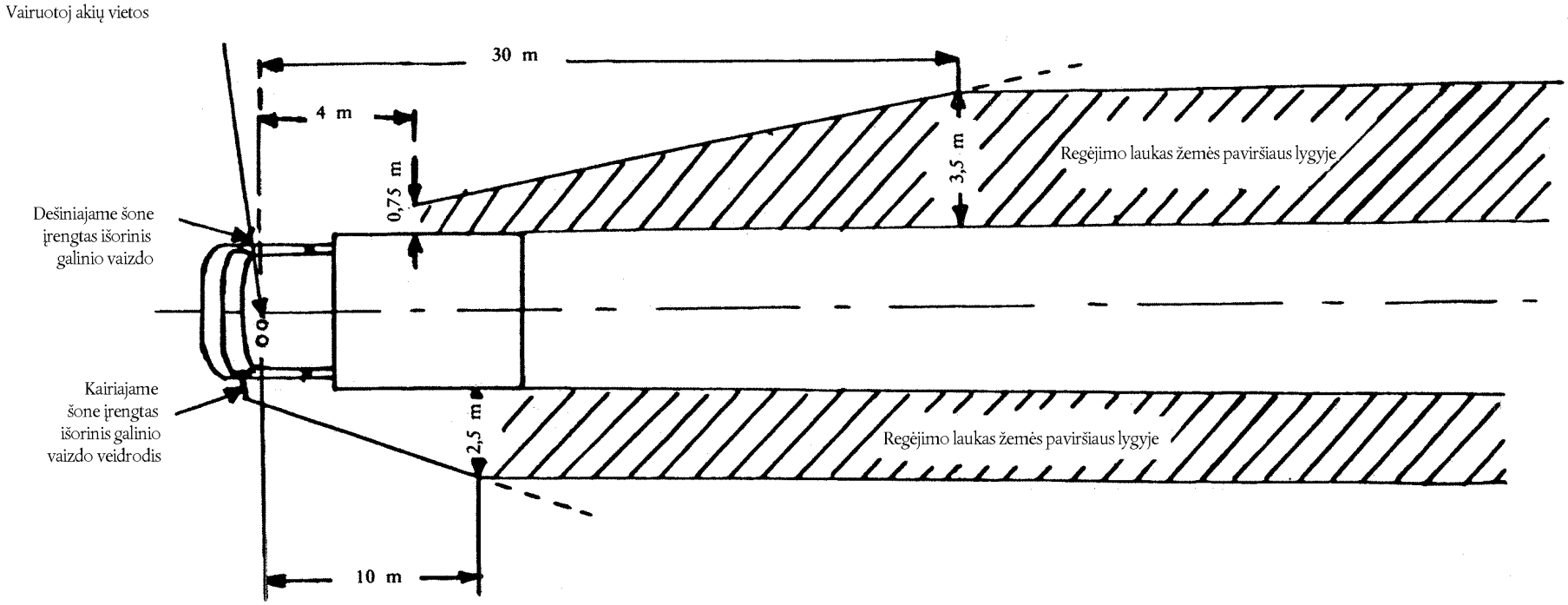
Transporto primonė, skirta važiuoti dešiniaja keli o puse

4 piešinys

M_1 kategorijos transporto primonė ir N_1 kategorijos transporto priemonė, kurios masė ne daugiau kaip 2 tonos

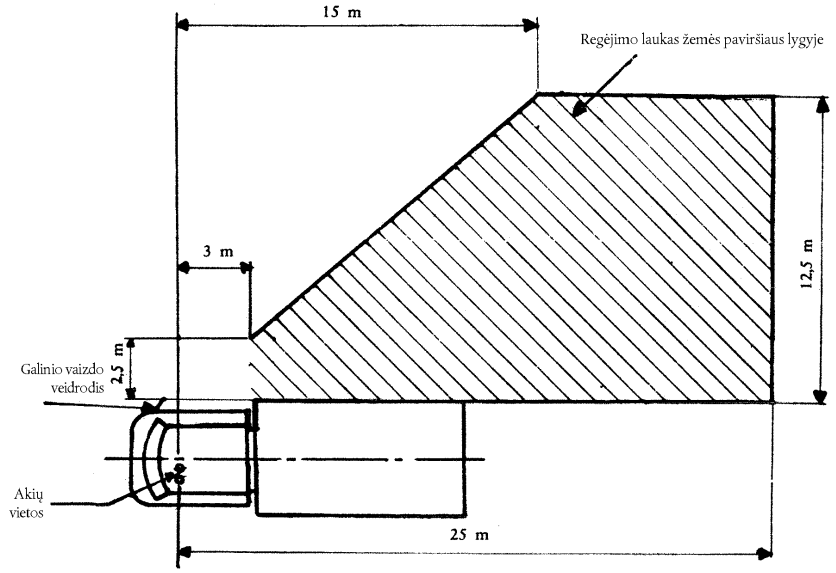
▼M2

5 piešinys

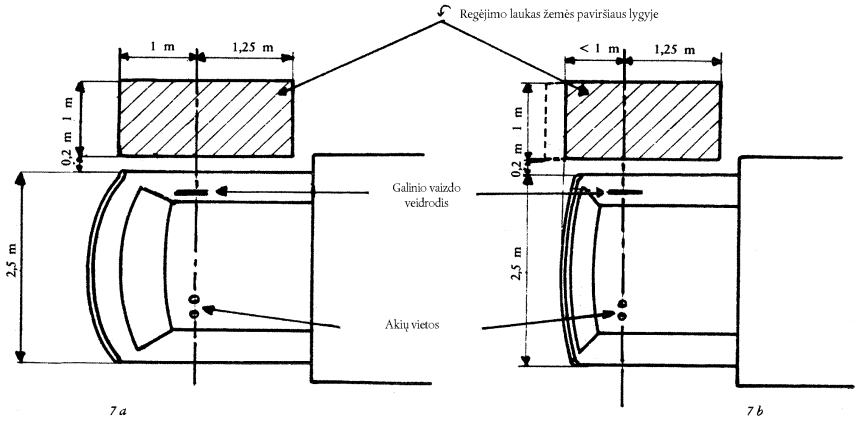
Kitu kategorijų transporto priemonės, išskyrus M_1 kategorijos transporto priemones ir N_1 masė ne daugiau kaip 2 tonos.

▼M2

6 piešinys

Sferinis galinio vaizdo veidrodis

7 piešinys

„Artimojo vaizdo” išoriniai galinio vaizdo veidrodžiai

▼M2

III priedo priedėlis

TRANSPORTO PRIEMONĖS EEB TIPO PATVIRTINIMO, ATSIŽVELGIANT Į GALINIO VAIZDO VEIDRODŽIŲ ĮRENGIMĄ, PAŽYMĖJIMO PRIEDAS

(1970 m. vasario 6 d. Tarybos direktyvos 70/156/EEB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių motorinių transporto priemonių ir jų priekabų tipo patvirtinimą, suderinimo 4 straipsnio 2 dalis ir 10 straipsnis)

Administracijos pavadinimas

EEB tipo patvirtinimo Nr. .....

..... pratęsimas ([1])

1. Transporto priemonės ženklas ar vardas .....

.....

2. Transporto priemonės tipas .....

3. Transporto priemonės kategorija (M_1, M_2, M_3, $N_1 \leq 2$ t, N_1, N_2, N_3) ([2])

3.1. N_1 kategorijos transporto priemonės tipas: kietosios jungties sunkvežimis, priekaba, puspriekabė ([2])

4. Transporto priemonės gamintojo pavadinimas ir adresas .....

.....

5. Tam tikrais atvejais – įgaliotojo atstovo pavadinimas ir adresas .....

.....

6. Galinio vaizdo veidrodžių prekės vardas ar ženklas ir sudėtinės dalies tipo patvirtinimo numeris .....

.....

7. Galinio vaizdo veidrodžio klasė (-s) (I, II, III, IV, V) ([2])

8. Leista/atsisakyta leisti ([2]) taikyti išlygą (taikomą iki 1992 m. spalio 1 d.), leidžiančią N_3 kategorijos transporto priemonėse II ir IV klasės galinio vaizdo veidrodžius įrengti ant tos pačios tvirtinimo detalės (III priedo 2.1.3 punkte nustatytu atveju).

9. EEB tipo patvirtinimo pratęsimas, į kurį įtrauktas šis galinio vaizdo veidrodžio tipas .....

.....

.....

10. Vairuotojo sėdėjimo padėties R taško nustatymo data .....

.....

11. Didžiausi ir mažiausi kėbulo pločiai, atsižvelgiant į kuriuos buvo suteiktas galinio vaizdo veidrodžio tipo patvirtinimas (III priedo 3.3 punkte minėtu važiuoklės (kabinos) atveju) .....

.....

.....

.....

([1]) Tam tikrais atvejais reikia nurodyti, ar tai pirmasis, antrasis, t. t. pirminio EEB tipo patvirtinimo pratęsimas.
([2]) Tai, kas nereikalinga, išbraukti.

▼**M2**

12. Data, kada transporto priemonė pateikta EEB tipui patvirtinti .....

13. Techninis skyrius, atsakingas už atitikties patikrinimą EEB tipo patvirtinimui suteikti .....

.....

14. To skyriaus parengtos ataskaitos data .....

15. To skyriaus parengtos ataskaitos numeris .....

16. EEB tipo patvirtinimas, atsižvelgiant į galinio vaizdo veidrodžių įrengimą: suteiktas/atsisakyta suteikti [1]

17. EEB tipo patvirtinimo pratęsimas, atsižvelgiant į galinio vaizdo veidrodžių įrengimą: suteiktas/atsisakyta suteikti [2]

18. Vieta .....

19. Data .....

20. Parašas .....

21. Prie šio liudijimo pridedami šie dokumentai, ant kurių nurodytas pirmiau pateiktas tipo patvirtinimo numeris:

— brėžiniai, parodantys galinio vaizdo veidrodžių tvirtinimo detales,

— brėžiniai ir planai, parodantys tvirtinimo vietas ir konstrukcijos dalies, prie kurios tvirtinami galinio vaizdo veidrodžiai, charakteristikas,

— bendras vaizdas iš priekio, iš galo ir iš keleivių salono, parodantis galinio vaizdo veidrodžių įrengimo vietą.

Šiuos dokumentus būtina pateikti valstybių narių kompetentingosioms valdžios institucijoms, pastarosioms aiškiai pareikalavus.

---

[1] Tai, kas nereikalinga, išbraukti.